

Naslov — Address
NOVA DOBA
6223 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio
(Tel. HEnderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Naša J. S. K. Jednota je samo bratska podpora organizacija brez vsakih drugih primes, in kot tako uspeva.
Ohranimo jo tako!

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio Under the Act of March 3rd, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1926.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, DECEMBER 18 — SREDA, 18. DECEMBRA, 1940

VOL. XVI. — LETNIK XVI.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Koledarji Ameriške bratske zveze za leto 1941 so bili te dni razposlani na društvene tajnike, da jih razdele med članstvo. Zaradi odobritve novega imena organizacije se je naročilo kolejarjev nekoliko zakasnilo. Za prostore, kjer društva zborujejo, je bilo naročenih nekaj večjih koledarjev.

Božično obdarovanje članov mlađinskega oddelka društva št. 30 JSKJ v Chisholmu, Minn., se bo vršilo v soboto 21. decembra ob 2. uri popoldne v Mahnetovi dvorani.

Veselico z Miklavževem zabavo in obdarovanjem članov mlađinskega oddelka priredi v soboto 21. decembra zvečer društvo št. 138 JSKJ v Exportu, Pa. Prostori prireditve: Poljska dvorana v Exportu.

Društvo št. 57 JSKJ v Exportu, Pa., priredi na večer 21. decembra veselico z božičnim obdarovanjem članov svojega mlađinskega oddelka. Prireditve se bo vršila v dvorani Barbara Mance na Saltzburg Route.

V Uniontownu, Pa., se bo vršilo Miklavžev obdarovanje članov mlađinskega oddelka društva št. 55 JSKJ v nedeljo 22. decembra, in sicer v hiši društvenega predsednika brata Ružana na 59 Alma Ave.

V Evelethu, Minn., bo društvo št. 25 JSKJ priredilo božično Miklavžev obdarovanje svojih mlađinskih članov v nedeljo 22. decembra. Prireditve se bo vršila v spodnjih prostorih mestnega avditorija in se bo pričela ob pol osmih zvečer.

Skupno Miklavžev zabavo z obdarovanjem članov svojih mlađinskih oddelkov bodo priredila v nedeljo 22. decembra društvo št. 89 JSKJ, št. 325 SNPJ in št. 211 SSPZ v Gowandi, N. Y. Prireditve se bo vršila v Slovenskem domu in se bo pričela ob 3. uri popoldne.

Božično veselico priredita skupno društvo št. 155 JSKJ in št. 333 SNPJ v Blaine, Ohio, dne 25. decembra. Pri tisti priliki bo Miklavž obdaril mlađinske obiske ob teh društvih. Veselica se prične ob dveh popoldne.

Božično za otroke in odrasle priredi društvo št. 36 JSKJ v Conemaughu, Pa., skupno z drugimi tamkajšnjimi društvami na božični dan, 25. decembra. Prireditve se bo vršila v Alojzijevi dvorani in se bo pričela ob treh popoldne.

Na Štefanovo, to je 26. decembra, se bo vršila običajna letna zabava društva št. 26 JSKJ v Pittsburghu, Pa. Prireditve bo v Slovenskem domu na 57. cesti.

Federacija društev JSKJ v zapadni Pennsylvaniji bo zborovala v nedeljo 29. decembra v Slovenskem domu v Pittsburghu, Pa. Prijetek zborovanja je določen za 10. uru dopoldne.

Zogometni odsek društva št. 35 JSKJ v Lloydellu, Pa., načrta prireditve dveh plesnih veselic. Prva se bo vršila 4. januarja, druga pa 18. januarja 1941. Obe veselici se bosta vršila v Slovenski dvorani in so do-

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

PREDSEDNIK DOMA

Predsednik Roosevelt je zaključil svojo inspekcijsko turbo po Karibejskem morju, kjer si je ogledal otoče, na katerem bodo zgrajene nove ameriške letalske in mornariške baze. Na Bahamskem otočju se je sestal z vojvodo Windsorskim, bivšim angleškim kraljem Edwardom. Predsednik se je izkral v Charlestonu, South Carolina, odtamt se je podal na kratke obisk v Warm Springs, Georgia, nato pa domov v Washington.

ZASTOJ PRODUKCIJE

William S. Knudsen, član produkcijskega odseka obrambne komisije, je pretekli teden izjavil, da je treba nemudoma pospešiti produkcijo industrije za narodno obrambo. Producijo je vsak dan večja, toda napreduje prepočasi. To izjava je podala na banketu, katerega se je udeležilo nad dva tisoč vodilnih industrijalcev dežele, obenem z vsemi člani obrambne komisije.

IZVOZNE LICENCE

Vlada Zedinjenih držav je pretekli teden izdala odredbo, ki določa, da so v bodoče potrebe licence za izvoz jekla in železa skoro v vseh oblikah. Izvoz brez licenc je dovoljen le v deželi ameriške hemisfere in v Angliji. Izvoz železa in jekla v druge dežele bo dovoljen le v kolonialnih, ki odgovarajo kolonialnim normalnim časov. Ta odredba je v glavnem naperjena proti Japonski, dasi se njenega imena nikjer ne imenuje.

POSLANIK UMRL

V Washingtonu je po kratki bolezni umrl markiz Lothian, veleposlanik Velike Britanije. Vlada Zedinjenih držav je pripravljena dati na razpolago križarko, da se telesni ostanki pokojnega poslanika prepeljejo v Anglijo, pod pogojem, da Nemčija oblubi, da križarke ne bo nadlegovala. Začasno bo pel pokojnega poslanika spravljen na kopališču Arlington v Washingtonu.

POZVAN DOMOV

Ameriški vojaški ataše v Londonu, brigadni general Raymond E. Lee, je bil pozvan v Washington v svrhu posvetovanj. Vlada v Washingtonu želi dobiti iz prve roke zaupno in natančno poročilo o vojaški in splošni situaciji v Angliji. General Lee bo nedvomno mogel povediti marsikaj, kar je iz družih virov nemogoče izvedeti.

POSTAVA JE POSTAVA

Zakladniški tajnik Zedinjenih držav Henry Morgenthau je nedavno izjavil, da so vse gvorice o kakem ameriškem posojilu Angliji brez podlage. Dokler je v veljavni tako znana Johnsonova postava, ki prepušča posojilu vladam dežel, katere ne plačujejo svojih starih vojnih dolgov, je nesmiselno govoriti o novih posojilih. Postava, ki je v veljavni, more odpraviti ali izpremeniti le zvezni kongres.

LJUDSKI ZASTOPNIK

Republikanski senator Robert A. Taft iz države Ohio priporoča, da naj bi se znižal dohodniški davek na velike dohodke, dohodniški davek na nižje dohodke pa naj bi se zvišal od štirih na deset odstotkov. To se pravi, da tisti, ki najteže zmrejo, naj bi plačevali višje davke kot

NOVI DRŽAVLJANSKI ZAKON

Novi državljanški zakonik (Nationality Code), na katerem so strokovnjaki delali več kot sedem let, vsebuje razne spremembe v določbah glede podeželitev in zgube državljanstva.

Nationality Code od leta 1940,

ki nadomešča vso prejšnjo ob-

stoječo federalno zakonodajo o

državljanstvu, naturalizaciji in

o odvetju državljanstva, pri-

ve v veljavno dne 12. januarja

1941. Dolga naloga zbiranja

vseh prejšnjih državljanških

postav v enotu in vse obsegajo-

či zakon je začela pred sed-

mimi leti pod skupnim nadzor-

stvom državnega tajnika, gene-

ralnega pravdnika in tajnika

delavškega departmента. Kon-

čala je dne 14. oktobra, ko je

predsednik podpisal ta novi za-

kon.

V glavnem ostanejo sedanje

določbe glede državljanstva, ali

razne stare postave so bile spre-

menjene, uvedene so bile bolj

točne definicije in sploh so bili

vsi tozadevní zakoni spravljeni

v sklad.

Pravica do naturalizacije je

bila razširjena na vse potomce

urojenih plemen v Ameriki. To-

rej Indijanci, Eskimi in Aleu-

tiani, ki so se rodili izven o-

zemlja Združenih držav, morejo

postati državljanji, ravno tako

kor belokosti in črnici, ako od-

govarjajo predpisanim pogo-

jem.

Važna je sprememba glede

zahtevka bivanja za prosilca za

naturalizacijo. Novi zakon omogača, da more oseba, ki je

živel na šest mesecov v dotični

državi, zaprositi za državljan-

stvo, mesto dosedanja zahteva-

ti na isti county. Prvi postane za-

kon jasen, kar se tiče odstotnosti

iz Združenih držav pred po-

delitvijo državljanstva: prosi-

lec ne sme zapustiti Združene

države za več kot šest mesecov,

medtem ko se želenec vzdol-

je do vrednosti tri leta.

Splošno poznana je božična

cvetlica poinselija, katere prvo-

načina domovina je Mehika, od-

koder jo je pred približno sto

leti vpeljal v Zedinjenje države

ameriški poslanik Poindset. V

naših južnih državah uspeva ta

cvetlica na prostem in se razvije-

je v nekakr grmičasta drevesa,

in hladnejših krajih pa jo vrt-

narji, gojijo v rastlinjakih. V

božični sezoni se proda milijone

teh cvetlic za okras domov.

Brez prave, umetne ali naslika-

ne poinselje si božičnih deko-

racij skoraj ne moremo mislit.

BOŽIČNE DEKORACIJE

SEZNOMSKA IMENA

V Indiani imajo mesto Santa

Claus, ki je vsekakor najbolj

popularno ime sedanje sezone.

Vsako leto je poslanih tja tiso-

čne božične voščilnih kartic

in drugih sezonskih pošiljk, da so

opremljene s poštnim pečatom

Santa Claus in potem razposla-

ne naslovnikom širom dežele.

Dobре so tudi spremembe glede

prič in izenačenja izpitov.

Zlasti važne pa so spremembe

glede mladoletnikov. V tem po-

gledu je bilo dosedaj precej

zmedenih pojmov, ki jih zakon

sedaj razjasnjuje.

Dobre so tudi spremembe glede

zgodovine in zgodovinskega

zgodovinskega pomena.

Vsak dan je bilo dovoljno

zmedenih pojmov, ki jih zakon

sedaj razjasnjuje.

Dobre so tudi spremembe glede

zgodovine in zgodovinskega

zgodovinskega pomena.

DOPISI

Aurora, Minn. — Članstvo društva Sv. Jožefa, št. 85 JSKJ, pozivam, da se polnoštevilno udeleži letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 22. decembra. Seja se bo vršila v Slovenski dvorani in se bo pričela ob 9. uri dopoldne. To bo važna seja, na kateri bo treba sprejeti društvena pravila za poslovanje v bodočem letu, izvoliti odbor za leto 1941 in urediti še druge zadeve, ki spadajo na program letnih sej. Društveni sklep določa, da član, ki se te seje ne udeleži ter nima res važnega vzroka za neudeležitev, plača en dolar v društveno blagajno. Člani so prošeni, da ta mesec plačajo svoje asesmente pravočasno, da mi bo mogoče ob pravem času zaključiti račune. Po letni seji bomo imeli na razpolago nekoliko okreplil. Torej, na svidenje na seji v nedeljo 22. decembra! — Za društvo št. 85 JSKJ:

Matt Anzelc, tajnik.

Ely, Minn. — Na letni seji društva Sv. Cirila in Metoda, št. 1 JSKJ, je bil za leto 1941 izvoljen sledič odbor: Joseph Kovach, predsednik; Joseph Shikonija, Sr., podpredsednik; Frank Tomsich, Jr., tajnik; Frank L. Kotzian, Sr., blagajnik; Joseph J. Peshel, zapisnikar; Joe Shikonija, Jr., Louis Zgong in Charles Merhar, Sr., nadzorniki. Društvena zdravljanka sta dr. J. Grahek in dr. O. Snyker. Zastopniki za federalijo so: Louis Zgong, Joe Shikonija, Sr., in Joe Tomsich. Zastopnika za J. N. Dom sta Jacob Varoga in Joe Shikonija, Sr., zastopniki za združena društva pa so: Joseph Kovach, Frank Tomsich, Jr., in Frank L. Kotzian, Sr.

Po letni seji so bila servirana okrepčila in se je med člancem razvila prijetna zabava. Vsemu članstvu JSKJ želim vesele božične praznike ter srečno in bogato novo leto!

Frank Tomsich, Jr., tajnik društva št. 1 JSKJ.

Detroit, Mich. — Letna seja društva Triglav, št. 144 JSKJ, se bo vršila v nedeljo 22. decembra v navadnih prostorih na 17153 John R. St., in se bo pričela ob 10. uri dopoldne. Člani in članice naj se te važne seje udeležijo kar mogoče polnoštevilno. Na decemberski seji se sprejemajo razne določbe, ki potem navadno ostanejo v veljavni za vse prihodnje leto, in se voli društveni odbor. Odobrege odbora in od drugih dobrih zaključkov letne seje je v veliki meri odvisen napredok društva. Torej, bratje in sestre, izvršite vašo bratsko in sestrsko dolžnost ter se v polnem številu udeležite seje v nedeljo 22. decembra. Bratski pozdrav in na svidenje! — Za društvo št. 144 JSKJ:

Jacob Kaucheck, predsednik.

White Valley, Pa. — Moj zadnji dopis je urednik precej skrajšal, zato bom pa zdaj bolj kratek. Sporočam samo, da se bo prihodnja seja federacije društva JSKJ v zapadni Pensylvaniji vršila v nedeljo 29. decembra v Slovenskem domu na 57. cesti v Pittsburghu, Pa. Seja se prične ob 10. uri dopoldne.

Jurij Previč, tajnik.

Conemaugh, Pa. — Kakor je že več let v navadi, bo tudi letos naše društvo št. 36 JSKJ, skupno z drugimi društvi, predilo božičnico na božični dan, to je 25. decembra. Miklavž bo prišel v Alojzijev dvorano točno ob 3. uri popoldne. Starši so vsled tega prošeni, da pripeljejo svoje otroke v dvorano pravčasno, da kateri ne zamudi Miklavža. Obenem naj bodo opozorjeni otroci, ki nameravajo pred Miklavžem nastopov s kakko pesmico ali recitacijo, da se dobro naučijo, da bodo s tem do-

brodušnega možaka zadovoljili. Torej, starši in otroci, ne pozabite naše božičnice na božični dan ob treh popoldne. Pridite polnoštevilno! — Za društvo Sv. Alojzija, št. 36 JSKJ:

Joseph Turk, tajnik.

Eveleth, Minn. — Tem potom pozivam člane in članice društva Sv. Ime Jezus, št. 25 JSKJ, da se v polnem številu udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v navadnih prostorih v nedeljo 22. decembra in se bo pričela ob pol dveh (1.30) popoldne. To bo glavna ali letna seja, na kateri bo podano tajnikovo poročilo za 11 mesecev in se po sploh poročalo o društvenem napredku za tekoče leto. Dalje se bodo sprejeli razne določbe glede poslovanja v prihodnjem letu in izvoljen bo društveni odbor za leto 1941. Vse to so važne zadeve, zato naj se člani te seje udeležijo kar mogoče polnoštevilno.

Torej, na svidenje na seji v nedeljo 22. decembra! — Za društvo št. 85 JSKJ:

Matt Anzelc, tajnik.

Ely, Minn. — Na letni seji društva Sv. Cirila in Metoda, št. 1 JSKJ, je bil za leto 1941 izvoljen sledič odbor: Joseph Kovach, predsednik; Joseph Shikonija, Sr., podpredsednik; Frank Tomsich, Jr., tajnik; Frank L. Kotzian, Sr., blagajnik; Joseph J. Peshel, zapisnikar; Joe Shikonija, Jr., Louis Zgong in Charles Merhar, Sr., nadzorniki. Društvena zdravljanka sta dr. J. Grahek in dr. O. Snyker. Zastopniki za federalijo so: Louis Zgong, Joe Shikonija, Sr., in Joe Tomsich. Zastopnika za J. N. Dom sta Jacob Varoga in Joe Shikonija, Sr., zastopniki za združena društva pa so: Joseph Kovach, Frank Tomsich, Jr., in Frank L. Kotzian, Sr.

Po letni seji so bila servirana okrepčila in se je med člancem razvila prijetna zabava.

Vsemu članstvu JSKJ želim veselle božične praznike ter srečno in bogato novo leto!

Frank Tomsich, Jr., tajnik društva št. 1 JSKJ.

Lloydell, Pa. — Žogometni oddelek društva št. 35 JSKJ v Lloydellu, Pa., priredi plesno veselico v soboto 4. januarja 1941 zvečer. Veselica se bo vršila v Slovenski dvorani in za ples bodo igrali popularni "Frank's Trio & Teeny." Njihove populare in slovenske melodije je slišati po radijski postaji WJB in Greensburgu, Pa., vsako soboto četrte ure pred popoldnom. Druga plesna veselica te žogometne skupine našega društva je določena za soboto 18. januarja. Na dotični veselici bo igral popularni orkester Franca Jankoviča iz Clevelandu, Ohio. Člani JSKJ v tem okrožju in drugi prijatelji društva so vabjeni, da v obilnem številu posejijo obe veselici. Dohodki veselice so namenjeni v pokritje stroškov za izboljšanje dvorane.

Leo Jereb.

Midvale, Utah. — Tem potom naznanjam članom in članicam društva Sv. Jožefa, št. 86 JSKJ, žalostno vest, da je dne 30. novembra preminil naš sobrat Joe Mismash. Pokojnik je bil samski in zapušča v Pebble, Colo., dva brata, namreč Mihaila in Ignaca, tu v Murrayu pa 4 vnuk. Bolehal je na srčni bolezni in je ležal v bolnišnici zadnjih pet mesecev in pol. Rojen je bil leta 1894 v Prinči vasi pri Ambrusu, fara Žužemberk.

Član naše Jednote je pokojnik postal leta 1917 ter je bil ves čas dober član. Tekom njegove bolezni so mu bili v veliko tolažbo njegovim mnogoštevilnim prijatelji. Bil je prijazne narave in povsod priljubljen ter je kot tak imel mnogo prijateljev. Ker je bil pokojnik samski, je so brat Frank Kastelic dovolil, da ležal na parah v njegovi hiši, odkoder se je vršil pogreb po cerkvenih obredih na pokopališču v Murray, Utah. Pogreba, ki se je vršil 4. decembra, se je udeležilo veliko število rojakov, ne samo sobratov in sester, ampak tudi drugih. Ker je Slovencev v naši naselbini le malo, so se pogreba udeležili rojaki tudi iz drugih naselbin.

Hvala vsem, ki so pokojnika tolazili tekom njegove bolezni, hvala bratu Franku Kastelicu in njegovi soprog, ki sta vzel tru-

bodošnega možaka zadovoljili. Torej, starši in otroci, ne pozabite naše božičnice na božični dan ob treh popoldne. Pridite polnoštevilno! — Za društvo Sv. Alojzija, št. 36 JSKJ:

Joseph Turk, tajnik.

Pokojnemu sobratu Jos. Mismashu pa naj bo lahka ameriška gruda in naj mu bo ohranjen blag spomin!

Peter Blatnick.

Ely, Minn. — Mladinski člani društva Sv. Srca Jezusa, št. 2 JSKJ, bodo po sklepnu društva za Miklavžovo obdarovanje dobili vsak po 20 centov v gotovini, namesto slaščic. To bom razdeloval na mojem domu na 48 E. Camp St. v soboto 21. decembra; odprt bo ves dan. Otroci, ki so dovolj veliki, naj sami pridejo po ta Miklavževa darila, za one pa, kateri so premajhni, da bi sami prišli, bodo dobili pa starši, kadar pridejo do mene.

Na letni seji našega društva je bil ponovno izvoljen ves doseđanji odbor iz izjemo podpredsedniki. Podpredsednik je namreč bil Little Stan ali Stanley Pechaver, ki pa nas bo zapustil takoj po božiču in odide v Cleveland, Ohio. Kot znano, je zadnja konvencija sklenila, da se nastavi stalnega pomožnega urednika, ali urednika angleških strani Nove Dobe, in glavni odbor je na priporočilo glavnega urednika na to место imenoval našega Stanleya Pechaverja. Želimo mu mnogo sreče na njegovem častnem mestvu.

Na letni seji je bilo navzočih nekaj manj kot polovica odraslih članov. Vseh članov je 535, namreč 385 v odraslem in 150 v mladinskem oddelku. Seja se je zavrsila v lepem redu in v pravem bratskem razpoloženju. Odbor za leto 1941 je sledič: Joe L. Champa, predsednik; Anton Golobich, podpredsednik; Louis Perushek, tajnik; John Mehle, zapisnikar; Joe Pechaver, blagajnik; Dan Bohinc, Anton Pirsh in Anton Knapp, nadzorniki. Bolniški načelnik je Frank Koščak, Sr.

K sklepnu želim veselle božične praznike in srečno novo leto vsem članom glavnega in porotnega odbora in vsemu članstvu JSKJ!

Louis Perushek, tajnik društva št. 2, JSKJ.

New Duluth, Minn. — Tem potom vabim vse člane in članice društva Sv. Srca Jezusa, št. 128 JSKJ, da se gotovo udeležijo glavne seje, ki se bo vršila v nedeljo 22. decembra v navadnih prostorih. Seja se bo pričela ob ENI URI popoldne, namesto ob dveh kot po navadi. Na tej seji bo voljen društveni odbor za prihodnje leto; voljen bo tudi atletični supervisor.

Na nedavni seji so našega društva je bilo z večino sprejeti, da se meseca decembra načeli člani poseben društveni asesment.

Člani in članice odraslega oddelka, ki so zavarovani za smrtnino in bolniško podporo, plačajo po \$1.00 tega asesmenta; oni, ki so zavarovani le za smrtnino, pa plačajo po 50 centov.

Ta naklada mora biti plačana v mesecu decembra. Naklada je potrebna, da bo društvena blagajna mogla pokriti tekoče stroške.

Ako bi vsi člani storili svojo dolžnost napram društву, to je da bi redno posečali seje in točno plačevali društvene asesmente, dalje, če bi posečali piknike in druge društvene prireditve, bi bila naša društvena blagajna v mnogo boljšem stanju in najbrž ne bi bilo treba posebnih naklad. Poleg tega bi se tudi bolj poznali med seboj.

Vsi člani so prošeni, da ta mesec plačajo svoje asesmente ob času, ker blagajna je skoro izčrpana, ter bo treba suspendirati tiste, ki ne bodo plačali ob pravem času. Tudi ni priporočljivo dolgo članov na asesmentih prenašati v drugo leto.

Najlepše je, da se prične novo leto s čistimi knjigami in čistimi računi.

Mike Bahor, tajnik.

Michigan, Mich. — Vse člane in članice društva Triglav, št. 144 JSKJ, vladljivo vabim, da se govoriti udeležijo letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 22. decembra. Seja se bo vršila v navadnih prostorih in se bo pričela ob pol dveh (1.30) popoldne. Na tej seji bo voliten društvenega odbora za leto 1941. Sestrski pozdrav in na svidenje!

Za društvo št. 128 JSKJ:

Frances Kaplenk, tajnica.

Detroit, Mich. — Vse člane in članice društva Triglav, št. 144 JSKJ, vladljivo vabim, da se govoriti udeležijo letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 22. decembra. Seja se bo vršila v navadnih prostorih in se bo pričela ob pol dveh (1.30) popoldne. Na tej seji bo voliten društvenega odbora za leto 1941. Sestrski pozdrav in na svidenje!

Za društvo št. 144 JSKJ:

Mike Bahor, tajnik.

Virginia, Minn. — Člane in članice društva Sv. Štefana, št. 164 JSKJ, pozivam, da se gotovo udeležijo prihodnje mesečne in obenem letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 22. decembra. Se-

ja se bo vršila v navadnih prostorih in se bo pričela ob pol osmih zvečer. Na tej seji bo voliten društvenega odbora za prihodnje leto, zato naj bi se članstvo istekar mogoče polnoštevilno udeležilo. Veselle božične praznike in srečno novo leto vsem!

Za društvo št. 164 JSKJ:

Johana Belay, tajnica.

Pittsburgh, Pa. — Tem potom vabim člane in članice društva Sv. Štefana, št. 26 JSKJ, in vse njihove prijatelje, da se udeležijo društvene zabave, ki se bo vršila na Štefanov večer, to je 26. decembra. Zabava se bo vršila v spodnjih prostorih Slovenskega doma in za ples bodo igrali domači godci. Vstopnina bo prosta za vse.

K sklepnu želim veselle božične praznike in srečno novo leto vsemu članstvu J. S. K. Jednote.

Alice Zalar, tajnica društva št. 44 JSKJ.

Cleveland, O. — Božičnica Slovenske šole S. N. Doma. — V tork 24. dec. ob 7.30 zvečer se vrši v auditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave. krasna prireditve ali božičnica, katero pride v podajo učenci in učenke Slovenske šole pod pokroviteljstvom Prosvetnega kluba S. N. Doma.

Struthers, O. — Društvo Cardinals, št. 229 JSKJ, se spet oglaša. Zadnja seja je bila dobro obiskana, toda lahko bi bila še bolje. Po seji je bila prijetna kraljica Mary Zolgar. Odborniki za leto 1941 so slediči: Albert Slabe, predsednik; Steve Millison, podpredsednik; Mary Penich, tajnica; Mrs. Glavic, blagajničarka; Amelia Slabe, zapisnikarica; Edward Glavic, Stan Pogacnik in Bill Kinkella, nadzorniki; S tan Pogacnik, sportni supervisor.

In zdaj poslušajte: Cardinals priredijo plesno veselico 25. januarja 1941. Za godbo bo skrbel popularni Frankie Jankovich iz Cleveland. Se že zdaj priporočamo za obilen poset!

Mary Penich.

New York, N. Y. — Tem potom prav vladljivo naznanjam naši slovenski javnosti širok Združenih držav in Canade, da bo slovenski pevski mešani zbor iz New Yorka, pel božične pesmi na tukajšnji veliki radio postaji WJZ (Red Network) in sicer v pondeljek 23. decembra 1940, ob 6. do 6:15 zvečer, po tukajšnjem newyorškem standardu časa, pod vodstvom Mr. Jerryja Koprivška, Jr.

Odrasli oddelek Slovenske šole pod ob tej priliki pod režijo učiteljice Mrs. Antoinette Kenick lepo božično enodejansko igro "Oj hišiča očetova," spisal Andrej Kobal. V tej igri so delujejo tudi člani dramatskega društva "Ivan Cankar," za kar jem gre vse priznanje. Ta igra predstavlja stare božične običaje družine v starem kraju, kot uvod v igri. Oče in mati z velikim hrenenjem pričakujeta na sveti večer povratka svojih otrok.

Keweenaw, Minn. — Društvo Marija Trsat, št. 109 JSKJ v Keweenawu je sklenilo prirediti veselico na novotenčni večer. Vstopnina bo 25

"NOVA DOBA"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.2 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XVI. 104 ST. 50

MIR LJUDEM

Sezonsko voščilo "mir ljudem" je bilo malokdaj tako aktualno kot je ravno v teh časih, ko plameni vojne prav za prav segajo v vse dele sveta. V Evropi in Aziji divja vojna z vso krutostjo in brezprimernim razdejanjem. Prava vojna, dasi v manjšem obsegu, dosegla tudi nekatere dele Afrike. Avstralija, ki je eden dominijev Velike Britanije, je v vojni posredno, s tem, da z vojskovo v vojnimi potrebsčinami pomaga Angliji. Isto velja za Canada, ki tvori skrajni severni del ameriškega kontinenta. Le Zedinjene države in ostale republike Severne, Centralne in Južne Amerike niso v vojni, niti posredno niti neposredno. Tukaj še vlada mir ljudem.

Res je, da se tudi ameriške republike oborožujejo, toda ne z namenom napada. Pripravljujo se, da postanejo močne in si kot take ohranijo mir. Upajmo, da se jim to posreči in da se krila vojne nikdar ne dotaknejo ameriškega kontinenta. Blagostanje narodov, znanost, umetnost in vsa resnično blaga čuvstva, ki so skrita v človeškem sreču, se morejo razvijati le v miru.

Priporočljivo je, da se včasih domislimo, kako neizrekljivo srečni smo, ker živimo v deželi, kjer vlada mir. Nobena izrazita nevarnost nam ne preti, ko se posvečamo našim vsakdanjim opravkom. O kaki izraziti draginji ne moremo govoriti. Nabavljamo si lahko živila, obleko ter vse druge živiljenjske potrebsčine in luskuzne predmete v poljubnih količinah; edina omejitev je v naših financah. Nobena po ustavi nam zajamčenih pravic in svobod nam ni odvzeta. Svoboda časopisa, radija in zborovanja je neokrnjena. Vsak izmed nas, brez ozira na narodnost ali pokolenje, je pred postavo enakovreden. V našem prostem času lahko brezskrbno sedimo v naših domovih, ne da bi se nam bilo batiti, da vderejo v hišo rjavosravnjeni ali črnosravnjeni in brez arretacijskega povelja odvedejo katerega člena družine v ječ ali koncentracijsko taborišče, ne da bi se bali, da nam sovražna bomba poruši hišo in nas pokoplje v razvalinah. Našim otrokom ni treba pritrugovati primerne hrane, da se razvijejo v zdrave in močne ljudi.

Seveda je res, da je tudi v tej deželi mestoma še precej brezposelnosti in tudi revščine, ker je pač naš družabni sistem še nepopoln, res pa je tudi, da se razne agencije od federalnih in državnih do mestnih in privatnih trudijo, da te neprilike odpravijo ali vsaj ublažijo. Najbrž nič ne pretiravamo, akr trdim, da v tej deželi celo ljudje, ki so na relifu, na splošno dosti bolje živijo, kot zaposteni in morda finančno dobro situirani ljudje v deželah, ki so v vojni ali pod "protektoratom" diktatorjev. Milijonski narodi, dasi se navidezno svobodno gibljejo, so v resnici v ogromnih ječah ali koncentracijskih taboriščih. Košček suhega kruha v svobodi pa je okusnejši kot najdražja delikatesa v ječi. Posebno, če delikates sploh ni.

Prijatelji, srečni smo, ker živimo v deželi, kjer je mir in kjer vlada priljivo blagostanje; četudi ni stočno, je vendar neprimerno večje kot v kateri kolikoli drugi deželi sveta. In, prijatelji, prav je, da se včasih nam spomnimo. Tako bomo bolj znali ceniti udobnosti, katere uživamo, in bomo lažje potrpeli vsakdanje neprilike, katerim se ne more nihče ubraniti. To bo dvignilo našo ljubezen in lojalnost do te velike republike, katere državljanji imamo srečo biti. To bo utrdilo naše zaupanje v sistem naše vlade, ki je vlada naroda, katera vlada je znala ustvariti blagostanje ter pri tem ohraniti zlato svobodo in mir.

Spomin na vse to nam bo tudi pomagal, da bomo postali boljši ljudje, boljši člani človeške družbe, sploh bratje in sestre med seboj, na samo v besedi, ampak tudi v dejanshi. Več prizanesljivosti in več strpnosti bo med nami, manj prerekanja in izzivanja ter s tem več tistega tvornega miru, iz katerega cvete napredek, blagostanje in sreča človeštva.

Bratstvo, ki ga propagira naša Jednota in ki se izraža v medsebojni podpori in medsebojni prizanesljivosti, je samo majhen odsek tistega bratstva, ki bi moral nekoč objeti vse Američane in vse človeštvo. Ne domišljamo si, da bomo preobrazili svet, za to smo premajhni in prešibki, toda če zamoremo olepsati živiljenje vsaj skupini, zbrani v našem krogu, smo storili dobro, človečansko delo. In upati smemo, da ta malii žarek bratstva ne bo zamrl, ampak se bo enkrat združil z velikim kresom bratstva, ki bo objel vse človeštvo. Mi najbrž tega ne bomo dočakali, toda imeli bomo zavest, da smo prispevali naš del k ideji svetovnega miru, v katerem se more razviti cvet bratstva vseh narodov.

Božično in novoletno darilo naši Jednoti

Za božič in novo leto prejme naša Jednota letos nekaj povsem novega, novo ime, ki se glasi AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA. Pod tem imenom prične poslovati z dnem 1. januarja 1941.

Novo ime pomeni za Jednoto novo obleko, obleko, ki je bolj prikrojena sedanjem času in sedanjam razmeram in ki bo prikladna povsod in za vse prilike.

Novo ime izraža to, kar je naša Jednota v bistvu, namreč ameriška bratska podpora organizacija, organizacija, ki postuje po vzoru ameriškega fraternalizma in po ameriških zakonih.

Nekateri izmed nas, ki smo prisli iz starega kraja, se bomo nekako težko ločili od starega imena, eni iz enega vzroka, drugi iz drugega, toda, če bo, kot pričakujemo in upamo, z novim imenom temelj naši organizaciji še bolj utren, potem ne bo to nobena tako velika žrtva, kajti bodočnost in obstoj organizacije potmeni več kot pa sentimentalnost ali osebna čustva posameznikov.

Za nas, da ne omenjam tistih, ki so bili rojeni tukaj, je Amerika naša nova in edina domovina in njej moramo posvetiti vso našo ljubezen in lojalnost. To smo pod prisego obljudili, ko smo postali državljanji te velike in svobodne republike in ostati hčemo mož-beseda. S tem pa ne mislim reči, da moramo na rodno domovino popolnoma pozabiti. Kot njeni nekdani sinovi in hčere se je bomo s sočutjem spomnili in veselili se bomo usakega najmanjšega izboljšanja njenega položaja. Vsaj ni bila nena krivda, ako nam ni mogla dati več; krivda je bila tistih, ki se danes izkorisčajo in tlačijo slovanski rod.

Moje osebno mnenje je, da je 16. konvencija naredila zelo panetem in moder sklep, ka je odredila, da se ime Jednote spremeni; glavni odbor pa ni mogel izbrati lepšega in bolj primernega imena.

Po vsej pravici lahko pričakujemo, da bo pod novim imenom Jednota rapidno napredovala in se razvijala. Staro ime je mogoče še vedno ugajalo nekaterim izmed nas, toda večina tu rojene naše mladine je bila mlaka napram njemu. Neslovenskim prospektivnim članom pa ime tudi ni imponiralo.

Ako vzamemo v poštev dejstvo, da je bila naša organizacija že nad 20 let popolnoma nepristranska, kar se tiče verskega in političnega prepričanja naših članov, in da že več let sprejemamo člane, ki niso Slovani ali slovenskega pokoljenja, potem je bil ta korak od strani 16. konvencije edini logični korak, ki ga je mogla delegacija narediti. Razdalili nismo s tem nikogar, kralili nismo s tem nikomur njegovih pravic, zadovoljili pa smo s tem pretežno večino našega člansstva in posebno še našo mladino.

S 1. januarjem 1941 torej nastopimo v novi obleki, a v isti vlogi. Z dobro voljo od strani nas vseh, s složnim in odkritosrčnim sodelovanjem glavnih in društvenih uradnikov bomo nadaljevali s plemenitom delom, ki ga je naša Jednota pričela pred 42. leti, in z gesmom: "Vsi za enega, eden za vse," hočemo korakati naprej v boljšo bodočnost.

Naj živi, naj prospeva—AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA in ž njo vred vsi tisti, ki so dobre volje!

Vesele božične praznike ter srečno, zdravo in zadovoljno novo leto želim vsem glavnim in porotnim odbornikom in vsemu članstvu obeh oddelkov.

ANTON ZBASNIK, glavni tajnik.

VSAK PO SVOME

(Nadaljevanje s 1. strani)

krizantem, z nezrelimi sadeži in zreliimi sadeži cigaret in zreliimi sadeži cigar! vsi pravi grški petokolonci arocigari in vrženi v ječe. Slavne rimske legije pa so kmalu potem začele bežati in še zdaj božijo. Grški list Acropolis priporoča, naj bi se letosnjega Noblova nagrada za pospeševanje miru prisodila italijanski vojni morarici, ki vselej s polno parožem, kadar se pojavitjo angleške vojne ladje na obzorju.

"Mir ljudem na zemlji" je lepa želja v vsaki sezoni, ne samo v božični. Miru si želijo vse ljudstva, tudi nemško in italijansko. V velikem delu sveta pa te želje ne bodo nič zaledle, ker so razmere močnejše od želja.

Mi smo tako srečni, da imamo mir. Da bi ga le znali pravilno ceniti in ga ohraniti!

Le v miru cveto in uspevajo najlepše človeške lastnosti, med njimi tudi prijateljstvo. Kjer nimur, ni prijateljstva, in kjer ni prijateljstva, ni miru. Pri nas je mir in med nami cvete prijateljstvo kot rdečeljene božične poinselje. Kakor poinselje, je tudi prijateljstvo razsejanje po vsej tej prostrani deželi. Nihče more doseči vseh prijateljev, da bi jim ustremeno sporočil sezonske pozdrave in voščila, in tudi pisce te kolone to ni mogoče. Zato, prijatelji, kjer koli ste, na vzhodu, zapadu, severu ali jugu, kadar koli vam pride pred oči živ ali naslikan cvet žarno rdeče božične poinselje, misli-

Sezona, ki ima za svoje geslo "mir ljudem," naj bi opremenila blagovorni mir v naših srečih, mir v ozjih skupinah, katerim pripadamo, mir v naših društvinah in organizacijah in mir v naši domovini Ameriki. In v tem miru naše velike republike naj jasno plameni baklja svobode, s katero naj se nekoč strne mogočni kres miru, v katerem se more razviti cvet bratstva vseh narodov.

te si, da je speciellno za vas parfumiran z iskrenimi sezonskimi pozdravi in voščili—od avtorja te kolone!

A. J. T.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

hodki istih namenjeni za izboljšavo dvorane.

V Barbertonu, Ohio, je po štiridnevni bolezni umrl Joseph Ausett, star 52 let, član društva št. 44 JSKJ in društva št. 110 KSKJ. Pokojnik zapušča soprogo, tri sine, tri hčere, tri pastorke, dve sestri, brata in več drugih srodonikov. Rojen je bil na Vrhniku pri Ložu na Notranjskem in je bival v Ameriki 34 let.

V Clevelandu, O., je umrla Ivana Štih, rojena Tomšič, stara 50 let, članica društva št. 37 JSKJ. V tej deželi zapušča dva sina, stiri hčere in brata, v starem kraju pa štiri sestre in dva brača. Doma je bila iz Retja pri Velikih Laščah in je bivala v Ameriki 40 let.

V Celju na Štajerskem je v starosti 70 let umrla Marija Podjavoršek, sestra znanega bivšega potovalnega zlatara in našega člana Matije Pogoreca. Poleg omenjenega zapušča v Chisholmu, Minn., nečaka Jacoba Osbolta, ter nečakinje Frances Lapp v Gilbertu, Minn., Mary Kunover v Wakefieldu, Mich., in Jedert Kunover v Houstonu, Tex. V njenem rojstnem kraju Planini pri Rakeku zapušča dva brata Janeza Pogoreca, v Celju pa dva sina in hčer.

Slovenska mladinska šola S. N. Doma v Clevelandu, Ohio, priredi v torek 24. decembra ob pol osmih zvečer v avditoriju S. N. Doma zanimivo božično. Podani bosta dve mladinski igri in Miklavž bo razdelil darove.

Na novoletni večer priredi veselico v korist društveni blagajni društva št. 109 JSKJ v Keewatinu, Minnesota.

Društvo Cardinals, št. 229 JSKJ in Struthersu, Ohio, naznanja prirede plesne veselice za soboto 25. januarja.

Po večmesečni bolezni je v Midvale, Utah, umrl Joseph Mismash, star 46 let, član društva št. 86 JSKJ. V tej deželi zapušča dva brata in štiri vnukov. Rojen je bil v Prinči vasi pri Ambrusu.

NOVI DRŽAVLJANSKI ZAKON

(Nadaljevanje s 1. strani)

popolnoma zgubi. So pa razne izjeme, vsled katerih more dobitniki še vedno ostati ameriški državljan.

Otrok, rojen v inozemstvu po dnevu 24. maja 1934 od staršev, izmed katerih je eden ameriški državljan, postane državljan po rojstvu le pod gotovimi pogoji. Najprej je potrebno, da je dobitnik njegov roditelj živel vsaj deset let pred otrokovim rojstvom v Združenih državah in izmed teh vsaj pet let po dosegovi šestnajstega leta. Otrok pa ostane državljan le, ako živi vsega skupaj za dobo šestih let v ozemlju Združenih držav v stvari med 13. in 21. letom.

Zakon nadalje daje večji obzir kot dosedaj onim ameriškim državljanom, ki so bili prisiljeni služiti v inozemski vojski. Tak se more povrniti v Združene države kot priseljenec izven krovu.

Glede pristojbin je bila uvedena le ena spremembra. Za legaliziranje bivanja se bo plačevalo \$18 mesto sedanjih \$10.— Common Council—FLS.

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR:

a). Izvrševalni odbor:

Predsednik: PAUL BARTEL, 225 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill.

Prvi podpredsednik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.

Drugi podpredsednik: PAUL J. OBLOCK, R. D. 1, Turtle Creek, Pa.

Tretji podpredsednik: FRANK OKOREN, 4759 Pearl St., Denver, Colo.

Četrto podpredsednik: JOHN P. LUNKA, 1266 E. 173rd St., Cleveland, Ohio.

Tajnik: ANTON ZBASNIK, Ely, Minn.

Pomočni tajnik: FRANK TOMSICH, Jr., Ely, Minn.

Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik: DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Penna.

Urednik-upravnik glasila: AYTON J. TERBOVEC, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

b). Nadzorni odbor:

Predsednik: JOHN KUMA, 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio.

1

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

NOT A LUXURY

Recently, a comparatively young man passed into the great beyond. Apparently in good health and enjoying the best years of his life, his ailing heart without previous warning to himself stopped beating. Cause of death was a weak heart.

This man was the father of four children, three daughters and a son, the oldest not yet ready to graduate from high school. His job was the only source of income. The family owned their home, somewhat mortgaged, a family car with several payments still due, and other small miscellaneous bills such as the regular grocery and meat bill, charge accounts, milk, and the like.

Unfortunately, this happy family never did manage to save much, and their bank savings account would show a balance of fifty dollars at times, and then again at other times the bank would send them a letter indicating that the account was overdrawn by some five dollars. Of course, the mother would run to the bank and deposit the necessary five dollars promptly upon receipt of the letter.

An average American family was this happy group. Never quarrelsome, but genial and friendly with their neighbors and friends. They lived within their means and even managed to carry life insurance for the entire family — not a great deal of protection, but sufficient in their estimation to take care of any emergency.

But — the head of the family never even gave the slightest thought that the emergency might possibly affect him directly. Always thinking of his family, he took out life insurance on all members of his family more on the strength of the reserve value the certificate would command after so many years of payment. Then, when the policy or certificate matured, the boy and the girls would have a nice nest egg which they could call their own. Even his wife would have extra pin money on this assumption.

Fortunately, the deceased did carry two thousand dollars worth of protection. Enough to take care of immediate needs, such as funeral expenses, a few payments on the car, not so very many payments on the home as they became due since interest on the mortgage, taxes also must be paid. The balance left little — mighty little for his family to live on until proper adjustments had been made.

The grief stricken mother realized that the sensible thing to do was to spend as little as possible on the non-essentials. The car was the first to go. It was sold to a relative who became responsible for the unpaid notes and gave two hundred dollars additional on the car to the family.

The oldest girl wanted to quit high school immediately and go to work. But relatives and friends of the family advised her to finish her high school since work was scarce. The mother was of the same opinion.

What is their next move? Should they sell their home? And if they do, it means taking a heavy loss. Yet, to meet the payments will tax the family to the utmost.

* * * *

The foregoing is not an isolated case. Every year hundreds of such cases occur and the pity of it all is that people refuse to learn by such experiences. They extend their deepest sympathy to the bereaved, without realizing that the same may happen to them. And worse, do not take the necessary precautions to eliminate such possibilities.

Life insurance in our SSCU never should be considered as a luxury. The head of the family, that is the earning power, should carry sufficient insurance to protect his savings, such as his home, so that a good portion of the existing mortgage can be paid in the event unexpected death overtakes him. He must continue to provide shelter after he is gone. It is cruel to subject his family to unnecessary hardships. Without intending to do so, the deceased mentioned in the foregoing paragraphs was forcing his once happy family on charity, for his savings were not sufficiently protected for the unexpected.

SEASON'S GREETINGS

To All members of South Slavonic Catholic Union, I wish a Merry Christmas, and Happy and prosperous New Year.

Paul Bartel, Supreme President.

* * *

To all the members of the SSCU: I wish you a very Merry Christmas, and a Healthy and Prosperous New Year for 1941.

Dr. F. J. Arch, Supreme Medical Examiner.

* * *

Best Wishes for a Very Merry Christmas and Most Happy, Prosperous and Healthy New Year are hereby warmly extended to the Supreme Officers, Regular and Honorary Delegates of the recent General Convention, Lodge Officers and all Adult and Juvenile Members of our Union.

Frank E. Vranichar, 2nd Supreme Trustee.

Lodge 44

Barberton, O. — Members of lodge St. Martin, 44, SSCU are cordially invited to attend the last meeting and most important of the year, which will take place on Sunday, December 22, 1940, at the usual quarters. The meeting will start at 1 o'clock instead of at 2 o'clock. All members who haven't attended any meetings during this year should at least complete the year by at least attending our last meeting of the year, and also members that come to every meeting should come. Officers for the year 1941 including athletic supervisor will be elected at the meeting.

Members please be advised that by a majority vote of the members present at a recent meeting a special assessment was imposed on all members in the Adult Branch to be paid during the month of December; that is, all members insured for all indemnities are required to pay \$1.00 into the treasury, and all members insured for death benefit only are required to pay 50¢ towards the treasury. Why? In order to pay the current expenses, it was necessary to impose a special assessment. If members would do their part in attending all the affairs of the lodge; such as, picnics and dances, and if all members paid their assessments on time, the treasury would be in such a condition that it would not be necessary to impose special assessments, and the members would also become better acquainted with each other.

All members are asked to pay their assessments on time as there isn't much of a treasury at the present time so that suspensions will not be necessary. Let's all pay up so that we can start the new year with a clean slate.

On November 18th, Brother Joseph Ausetts, Sr. passed into the great beyond after an illness of only a few days. Funeral services were held on November 21.

Merry Christmas and a Happy New Year to all the Supreme Officers and members of the SSCU.

Alice Zalar, Sec'y

Lodge 25

Eveleth, Minn. — I take this opportunity to urge members of lodge "Sv. Ime Jezus," 25, SSCU to attend in full numbers the coming meeting to take place in the usual quarters on Sunday, December 22, starting at 1:30 p. m. This is the yearly meeting where will be submitted the secretary's report for 11 months and the lodge's progress for the past year. Further, rules and regulations governing the lodge will be revised for the coming year, and a lodge board for the year 1941 will be elected.

At the November meeting, our lodge decided to hold a Christmas party for members of the juvenile department. This Christmas will take place in the lower hall of the city auditorium on Sunday, December 22, starting at 7:30 p. m. Santa Claus will make his appearance and distribute gifts to the children. Movies also will be shown that evening. Parents are asked to accompany their children. For the speaker of the evening we have invited supreme secretary Anton Zbasnik of Ely.

John Laurich, Sec'y

BRIEFS

Christmas parties for juvenile members of our SSCU are the order of the day. Several lodges are holding these delightful forms of entertainment for our junior members. The youngsters will long remember the Christmas parties sponsored by their senior friends.

In Export, Pa., lodge 138, SSCU will treat the juvenile members to a Christmas party on Saturday, December 21st, at the Polish Hall.

A joint Christmas party, sponsored by lodges 155, SSCU, and 333, SNPJ, Blaine, O., will take place on December 25th. The feature of the day shall be the appearance of Santa Claus who shall distribute gifts to the juvenile members.

Chisholm, Minn., lodge 30, SSCU, will sponsor a Christmas party for the juvenile members on Saturday, December 21st, at 2 p. m., at Mahne hall.

In Uniontown, Pa., lodge 55, SSCU will hold a Christmas party on Sunday, December 22, at the home of the lodge president Urban Rupar, 59 Alma Ave.

In Pittsburgh, Pa., lodge 26, SSCU will hold a dance on Thursday, December 26th, at the Slovene Home on Butler and 57th Sts.

Contributors, please note! All articles submitted for publication in the Nova Doba are inserted with the full signature of the contributor, and requests to omit names after the articles cannot be honored. Our by-laws provide that the full name of each contributor appear along with the article published in the Nova Doba.

Dancing in a whirl—to three men and a girl, featuring Frank's Trio and "Teeny." This dance will take place on January 4th, in the Slovene Hall in Lloydell, Pa., and is sponsored by lodge 35, SSCU softball team.

Lodge 50

Brooklyn, N. Y. — Members of lodge St. Peter, 50, SSCU, are cordially invited to attend the yearly meeting which will be held on Saturday evening, December 21, 1940 at the American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. The meeting will start at 8:00 o'clock. As this meeting is very important, each and every member should make it his business to be present. Election of officers for 1941 will take place at this meeting. Your duty is to be present, so that you can elect officers in whom you will have confidence. Report will be made on the progress made during the year of 1940.

Members who owe on assessments must make arrangements to meet their obligations before the year is up, so that the books may be closed in good order. As a matter of fact, the majority of members pay their assessments on time; only a few are in arrears, depending upon the lodge to advance the funds.

Fraternally yours,
Valentine Orchek, Sec'y
No. 50, SSCU

Coll. Boosters

Cleveland, O. — All members of the Collinwood Boosters' Lodge, No. 188, SSCU, are hereby notified to attend their annual meeting which will be held this coming Friday, December 20 at 7:30 o'clock at the usual place, 15717 Saranac Rd. This is the most important meeting of the year as the election of lodge officials, reports of the past year and plans for the coming year will take place. Therefore it is the duty of each and every member of the lodge to be present at this meeting so that they can elect capable officers for the coming year.

Members are asked to please pay their assessments as soon as possible. As for those who are in arrears they are requested to please pay up what they are behind so as to make it possible for me to bring the books up to date when the new secretary takes over.

All members who have not as yet made their ticket returns from our last dance are kindly asked to return either the tickets or the money to Frank Berzin before the meeting so that he can make out his report and turn it in at the meeting.

I also take this opportunity to wish all you members and friends of the SSCU a Merry Christmas and a Happy Holiday Season.

Mary Laurich, Sec'y

With the Cardinals

Struthers, O. — Once again we are with the Cardinals. The meeting came out to be fair. It could have been improved a little more; a very nice time was had by all who attended. The officers for the year of 1941 are: President, Albert Slabe; vice-president, Steve Millison; secretary, Mary Penich; recording secretary, Amelia Slabe. Auditing committee: chairman, Edward Glavic, Stan Pogaenik and Bill Kinkella; treasurer, Mrs. Glavic; athletic supervisor, Stan Pogaenik.

Stop, look and listen! Remember Cardinals' dance, January 25th. The music will be furnished by none other than the ever-popular Frankie Yankovich. Come one, come all, from far and near. I am sure a very good time will be had by all.

Mary Penich, treas.

Lloydell "Mushers" Sponsor Dances

Beaverdale, Pa. — The Lloydell SSCU No. 35 softball team will sponsor a dance on January 4th, Saturday evening, in the Slovene Hall. Music will be furnished by the ever-popular "Frank's Trio" and "Teeny." Their popular and Slovene melodies may be heard over Radio Station WHTB, Greensburg, Pa., on Saturday at 11:45 a. m.

The dance will be followed by another on Saturday evening, January 18th, Cleveland, Ohio's popular Frankie Yankovich and His Orchestra will be on hand to play the tunes you like.

Neighboring SSCU'ers and friends are invited to attend these dances. Funds will be used to pay off the expense of recent hall improvements. Music for these dances will continue from 8 to 12.

Leo Jereb,
No. 35, SSCU

Mixed Emotions Feature News Front

Ely, Minn. — Life of a news hawk seems so uncertain. Some weeks the newsrun is heavy; other weeks it is so light you just wrestle with your brain trying under pressure to turn out news copy.

But this week, the run is particularly heavy, covering events that are sad, others that are very joyous. And life goes on throughout the world, gay and happy, sad and forlorn.

From the Office of our Supreme Secretary Bro. Anton Zbasnik last week came a letter from Bro. Frank Vranichar our supreme trustee in Joliet, Ill. Official communications from the office are ripped open with interest. But the news that came from this letter caused a cloud of sadness to pass over the heart. For the headline from an enclosed newspaper clipping told the grim story of how our very good friend and sister lodge member, Miss Julia Marie Adamic had suddenly passed away in Joliet. The news report said Miss Adamic was found on a street corner by passing motorists in dying condition. Authorities believed her collapse and death came from a heart attack, an ailment she had been treated for only the Wednesday before her death.

Little Stan first came to know Miss Adamic in April of this year when the gang of Gopher Girls stopped in to visit with Mr. and Mrs. F. E. Vranichar and to bowl with the Ladies of Lodge 66. Miss Adamic was a member of the team, and her

EXTRA! EXTRA!

Little Stan Gets Scoop!

Ely, Min. — A hot news flash just came in over the wire regarding our old Nova Doba friend, known throughout the nation by AFU (SSCU) readers. None other than good old Ernie Palcic, the dynamic personality from Lodge No. 222 Gowanda, New York!

The report, official, was that Bro. Ernie was TO BE MARRIED to Miss Ellen Marie King, daughter of Mr. and Mrs. Patrick King of South Ozone Park, New York. The ceremony will take place Sunday, Dec. 28 at 10 a. m. in St. Clements Catholic Church, 123rd Avenue and 141st street, South Ozone Park, New York!

The report came as an invitation on a beautiful card! And on that day, Little Stan will be nearing Cleveland. Wouldn't it be wonderful if he could make it? You never know, Ernie, here's hoping!

BUT SINCERE HEARTFELT CONGRATULATIONS ARE IN ORDER! Say, Ernie, after the first few weeks, will ya drop this scribe a note and tell him who's going to be boss in the household?

Heh! Heh!
Stan Pechaver
No. 2, Ely, Minn.

friendly and sportsmanlike manner did not go by unnoticed. Her part in the entertainment of the guests was exceptionally fine. It was there that Little Stan congratulated her upon qualifying as honorary delegate to the 16th convention scheduled the following September.

With her popular dad who is secretary of Lodge No. 66, and Henry or Hank one of her brothers, and Albert who is remembered as the juvenile delegate in 1939, the Adamic family has done wonderful work for our AFU (SSCU). In Waukegan last September where Hank and Julia were honorary delegates and their dad was regular delegate, acquaintances were renewed.

Then the hand of fate stepped in, and Julia Adamic, only 24 years old, was whisked away to the unknown to everlasting sleep. Where ever she may be, Little Stan hopes that she reads this and knows our true fraternal feeling for her. To her parents, brothers, and sisters, the entire AFU joins hands in expressing deepest sympathy and condolences.

Lodge No. 2 Elects

Throughout the nation, AFU lodges are conducting annual elections. Here in Ely last Sunday, lodge No. 2 held another of its interesting annual sessions. One thing that made it a little newsworthy was that Little Stan, after serving eight years as vice president to the veteran Joseph L. Champa, was not re-elected to office. The reason: He wouldn't be here next year — he would be in Cleveland. And for him it was farewell — with a big, big lump in his throat.

Approximately 45 members turned out for the session which was interesting and kept moving along nicely by President Joseph L. Champa, who by the way, was re-elected as president for his 16th consecutive year! Joe was the organizer of English Speaking Arrowhead Lodge No. 184 here, and also of the Gophers, No. 2's junior group where Little Stan made his first public appearance some 11 years ago.

Succeeding Little Stan as vice president was Anton Golobich who held the position eight years ago.

Re-elected secretary was Bro. Louis Perushek who next January begins his 13th year. Joseph Pechaver, Little Stan's dad was elected treasurer for his ninth consecutive year; and John Mehle was launched on his tenth year as recording secretary. Somewhat reluctant about taking the office again, Bro. Mehle was voted in by acclamation as were the other officers. On the board of trustees, the Veterans, Dan Bohinc, Anton Pirsh and Anton Knapp were re-elected for about their ninth or tenth year. Joseph Koschak, sr., was again elected to visit the ill, and Louis Pechek, president of the Gophers was elected to fill the term of athletic supervisor, formerly held by Little Stan.

There was joyful feeling. Grand prize was won by Anton Kuzma, Sr., and was he tickled! It meant his lodge dues for December would be paid up in full.

After the business session, Joe Pruse, recently proud daddy of a baby girl, went downstairs.

(Continued on page 6)

Onward Betsy Ross!

Cleveland, O. — Yes, this coming year we expect to go on even to greater heights.

Our annual elections' meeting was placed on a Sunday instead of the usual day for the benefit of our so-called working members who couldn't make Monday nights, but could make Sunday afternoon. This caused difficulty on the part of the regular attending members but it was agreed and thanks to the five working members who appeared beside the usual attendance. Guess they must have started working Sundays now. Well enough of this—on to elections.

Let's see the Betsy Ross climb to greater success with our new president Miss Dorothy Rossa. Yes, a female, so what. You can do it Dottie—we're all behind you on to success.

Vice-president, Mr. Geo. Kovich; secretary, Mr. John P. Lunka; recording secretary, Mrs. Helen Kovitch; treasurer, Patsy Krall; trustees: Mrs. M. Starman, Mrs. G. Kovich, Mrs. M. Krall; sergeant-at-arms, Johnny Jevenikar; athletic supervisor, Andy Zadell; federation officers (representatives), John P. Lunka, John Jevenikar, Patsy Krall; publicity committee: Dorothy and Rose Mary Rossa. Congrats! and may you all do your share for our B. R.

Monthly meetings have been changed to every third Thursday at the Waterloo Hall (S.W. Hall). May we all be able to attend these meetings and willingly partake in its doings.

B.R. Barn Dances. — Three consecutive Saturdays in August or so Betsy Ross members will sponsor barn dances. Plans are in progress and as soon as a definite date is decided I'll report.

Our new athletic supervisor may be a little man but he has big plans for next year in the line of sports for B. R. May we see B. R. represented in all sports. As an active lodge we'll boost it onward. We really elected just the person as Andy certainly is active in all sports. P. S. Why bowl with a hat on, Andy?

Note to Little Stan:

Since your new home will be Cleveland in 1941 we extend to you a friendly invitation to attend our January 16th, 1941 meeting. If I don't happen to meet you before may we meet then. Here's hoping to see you.

This and That— Our newcomer John Luison promises to attend more meetings in the new year, you're always more than welcome, John.— Joe Novak is all set to leave us in January. Now how in the heck are you going to chauffeur us to those B. R. meetings. When you solve that let me know, Joe!— Patsy Krall giving Ikey Korin a hot seat. The hall really needs those chairs, Pat.— J. P. Morgan's jitterbugging is certainly great but to a certain extent.— Our bartender Ruppert really and truly present at our last meeting.— We wonder where Mike Krall was?— Could be that a big head from the night before kept him away.— A good time was had by all at the meeting—all refreshments and drinks really went.

Well next week there will be more news about the B. R.'s affairs, etc. Dot and I will start again with an autobiography of members of B. R.—starting the new year right—a column of news each week plus an autobiography. Look forward to it—so take it away Dorothy. Closing with best wishes for a Merry Christmas to all SSCU'ers and friends.

Rose Mary Rossa
No. 80, SSCU

Our New Editor — Stan Pechaver

By Florence D. Startz

Ely, Minn. — As you all know by now beginning January 1, 1940, Stan Pechaver, now publicity chairman for a number of years, will take up his newly elected appointment as the editor for the English section of Nova Doba. Stan did his work well. He had his heart and soul both in his work as publicity chairman. He went out of his way and spent more of his time and energy than most men would. Yes, Stan did his work exceedingly well. So we know without doubt that Stan will handle his new job to the best of his ability. We all know Stan and what his talents and ability are—the highest and finest that can be found in any ambitious person that has set himself a goal and really strives to reach it.

Yes, Stan set a good example to the SSCU as a whole and especially to the young American born. It is through Stan's noble efforts that we young people were kept interested in fraternalism, that kept the fires of true SSCU spirit burning in our hearts. For who could have read, week after week his masterpiece writeups in the Nova Doba and not be inspired with a 100 per cent SSCU spirit. I know I have. Stan, I wish you success in your new assign-

LITTLE STAN'S ARTICLE

(Continued from page 5)

to the National Home club to see Uncle John Marolt and get a few qts. of PM. Returning, members stuck around for a little nip. Joe Pruse came to Joe Champa; asked him if he was going to have a drink. Says Champa: "Se Pijem (PM)." Then lots of steam as everybody catches on to the joke. Do you? Heh Heh.

After the meeting, everybody who didn't go home went downstairs. Sitting at a table were Kuzma, Anton Popesh, and Bro. Brothers Pete Hutar, Anton Zobitz who says he has a brother Anton Zobitz in Cleveland. The scene was typical of lodge fraternalism as they celebrated the winning of the grand prize by Bro. Kuzma.

Jugoslav National Home representatives are, Jacob Varoga and Joe Shikonja, Sr.

United Lodges of SSCU are to be represented by Joseph Kovach, Frank Tomsich, Jr., and Frank L. Kotzman, Sr.

After the meeting the refreshments were served and were enjoyed by the entire membership present.

At this time I wish to express the hope that the entire membership will enjoy a Merry Christmas and a Happy and prosperous new year.

Frank Tomsich, Jr., Sec'y
No. 1, SSCU

No. 2 juveniles get 20 cents each. Mr. Perushek's address is 49 East Camp street. SO JUVENILES OF LODGE NO. 2, DON'T FORGET TO CALL AT HIS HOME AT ANYTIME THIS SATURDAY AND GET YOUR LITTLE GIFT!

It was while discoursing on things that Uncle John Marolt rang the till and what should be gotten in return but a star which meant a free round on the house! Co-incidence? It might have been, but it fit well into the picture of farewell.

So intent was conversation that the dinner-hour came and went. Bro. Champa had to rush home to don his police uniform, he had to go on duty at 3 p.m. And Tacky and Leo dropped in to check up on Little Stan. They had seen his car parked outside since 9 a.m.!

And so another meeting went down in historical lodge records. Little Stan wants to thank each and everyone for their fine interest and their fine compliments for past work.

But they said, we've got to give you one more job! Little Stan was willing so they said that in his next article he would have to announce in Nova Doba to Juvenile members that they must call at the home of Secretary Louis Perushek any time on Saturday, the 21st — this week, to get their Christmas gift of 20 cents. United Lodges of SSCU give 10c for each juvenile; our lodge matched that, so all together Lodge

Claridge News

Claridge, Pa. — The St. Michael's Lodge, 40, SSCU, held their final regular meeting for the year 1940. The following were elected as lodge officers for the coming year 1941: A new president, John Istenich; vice-president, Frank Bratkovich; financial secretary, Anton Kosoglov; treasurer, Frank Supansic; recording secretary, Rudy Yerina; auditors, John Turk, Rudy Kosoglov and Nicholas Yakovich and sports supervisor Nick Yakovich. Here's hoping for a very prosperous year in 1941. With the proper cooperation from each member I think Lodge 40 can stand alongside the leaders.

The changing of the name South Slovane Catholic Union to the American Fraternal Society has been met with approval of Lodge 40. At our meeting we discussed the subject of changing the St. Michaels name. Now it is up to you members of lodge 40 to think up a good name which the lodge will adopt at the next regular meeting.

Bowling season is under full swing at the present time. We have a girls' team and men's team bowling in the Claridge Community Bowling League. Both teams have done fine so far and have made their presence known to the rest of the teams. Although the girls seem to be doing a better job in leading their league, we boys think we will be shaking hands with them very soon for we soon expect to be doing the same in our league.

One of our members, Rudolph (Hams to every one else) Yerina is now managing bowling alleys in Latrobe, Pa. Any lodge team or any other team for that matter wishing a match game with his team may write to the following address, Plaza Hotel, 311 Main St., Latrobe, Pa., or

phone 9983. Our team has bowled on these alleys and can truthfully say that his alleys are in A-1 condition. Here's hoping you a very successful year Hams, (also a lot of match games).

Nick Yakovich,
Sports Supervisor

Electrons

Cheswick, Pa. — Our monthly meeting took place at Tony Klemencic's place on Sunday, December 8th, at 10 a.m. Election of officers took place and the following were elected: William Stavor, pres.; Ludwig Kokal, vice-pres.; Amil Jerich, sec'y; Joseph Yohman, Jr., financial sec'y.; Andy Hormick, treas.; trustees: Joseph Progar, Rudy Progar and John Lipline. Florian Vertachink, chairman of the sick visiting committee, and John Savor, athletic supervisor.

At the meeting it was decided to suspend all members who fail to pay up their assessments by the end of the month. Therefore, brothers and sisters, please pay your obligations before the end of the month. You will greatly help out the secretaries in so doing.

Joseph J. Yohman Jr., Sec'y

No. 2 juveniles get 20 cents each. Mr. Perushek's address is 49 East Camp street. SO JUVENILES OF LODGE NO. 2, DON'T FORGET TO CALL AT HIS HOME AT ANYTIME THIS SATURDAY AND GET YOUR LITTLE GIFT!

Just two weeks from the day this article is written, Little Stan will be enroute to Cleveland. To say everything he wants to before going, would take up too much space at this sitting, so won't you get around the table next week, and listen or rather read, that farewell address?

Lodge No. 2 is having a party the night of the 21st and invitations are being circulated. Sometimes it's tough to be a reporter because you find out things you are not supposed to know. Reports were that the party was going to be on Little Stan... in the National Home Saturday night.

And now coming to the close of another week...

Stan Pechaver

No. 2 SSCU

Barberton News

Barberton, O. — Here we are with a little news concerning the activities of St. Martin's bowling teams.

Again this year there are two teams in the Slovene League and both teams are doing fine jobs this year.

Two Betsy Ross teams journeyed here on December 7th to bowl a match game against two St. Martin teams. The St. Martin's Five Jays came through on top in the first game—the total score for the three game series being 2738 for the St. Martin's Five Jays and 2643 for the Betsy Ross team. G. Kovitch of the Betsy Ross team held high score of 566 for the three-game series.

J. Novak of St. Martin's was high with a score of 210 for single game.

St. Martin's Five Jays—2738

J. Opeka	146	173	203
J. Ambrosic	197	168	181
J. Okolish	196	164	191
J. Novak	210	190	162
J. Ujicic	165	202	190
Total	914	897	927

Betsy Ross—2643

F. Sluga	203	182	170
Lunka	135	182	170
A. Sluga	177	170	157
G. Kovitch	197	172	197
Ivazance	158	191	182

Total 870 897 876

St. Martin's—2413

George	139	151	165
Andy	141	196	187
F. Smrdel	123	185	146
J. Klancar	153	175	118
N. Tholt	159	203	172
Total	715	910	788

Betsy Ross—2331

Frank	168	174	153
Gene	164	121	165
Lou	146	139	139
Joe	147	149	163
Pat	149	150	203
Total	774	733	823

St. Martin—2413

After the game everyone enjoyed themselves and, the match game starting late, the Cleveland teams had to start home reluctantly.

All SSCU Lodges take notice—the St. Martin's challenges some of the other bowling teams to a match game. Anyone interested write to John Opeka, 80—16th St., N. W., Barberton, Ohio. Come on everyone, let's show some spirit and let's hear from you.

John Opeka,
Athl. Supvr, 44, SSCU

Lodge 26

Pittsburgh, Pa. — St. Stephen's Lodge has decided to do something different this year in the way of a celebration of St. Stephen's Day. Instead of holding the usual annual dance, the lodge will sponsor a social gathering. This affair which will be for the members and their friends, will be held in the Slovene Home at 57th and Butler Sts., on December 26 starting at 8 o'clock. Admission will be free and eats and refreshments will be served. So all of you St. Stephen's members be sure to come, for I am sure that you will have a good time.

Your Pittsburgh reporter

Bob Jurgel
No. 26, SSCU

Helen Okoren, Sec'y

Softball Dance

Conemaugh, Pa. — Here is another *Stop* on your dancing dates. Enjoy another evening of popular tunes and the good old Slovene polkas.

Did you ask who was going to furnish the music? Well, I'll tell you. The team is going to feature Joe Kramer and his Slovene orchestra. The orchestra is from Uniontown, Pa. They play every Saturday afternoon, at 3:15 over the Uniontown station. Their music really gives you an evening of good enjoyment.

WHAT—Dance.

WHERE—Conemaugh Slovenian Hall.

WHEN—January 11, 1941.

The dance is going to be sponsored by the SSCU softball team. The team would appreciate it very much if the neighboring lodges would help to make this dance a success. They would like to see the Lloydell softball team attend this dance. How about it, Joe Jereb? Are you going to see that they do come? How about Stella Hocevar and Anna Biziak? Are you two going to come? What about the jitterbugs from Rockingham? Are you coming? You better all come and enjoy an evening of pleasure.

If you haven't heard these popular musicians over the radio, come to the dance and see and hear them in person. You will probably want them for a return engagement, but that is up to you.

I will close now wishing you all a Merry Christmas and a Happy New Year.

J. Terbovec:

ragocena pijača

Letošnji Zavrhni dan je bil pri nas v državi Ohio nenavadno lep, skoro pomladanski. Po sledice nekaterih močnih slan in par pesti snega je izpral gorak nočni dež in lahne južne sipe se so igrale belimi oblački po sinjem nebu. Po parkih je mrgolelo izdržajcev: otrok, mladih pa in starejših ljudi. Drevje gomilje je bilo golo, toda sveže zeleno in po njih je raztreseno cekinasto cvetnato. Good old dandelion! Leti je skrit v travi, kot da ni, v pozni jeseni in v zgodnjem podladi pa hiti trositi svetlo po livadah, kot bi veliko si takrat človeško oželi odpočiti na korajžnički, ki si upa kljubovati vremenskim neprijetnostim.

V par krajih clevelandskega parka cvetoči tudi potok skupine teloha, ki ga Američani imenujejo Christmas tree. Ta iz Evrope importirana cvetlica cvete ne samo v pozni jeseni in zgodnjem podladi, ampak tudi kadarkoli pozimi, saj naravnost iz snega. Mnogi se ustavljam v občudujevalko belo cvetje te optimistno cvetlice. Tu in tam celo zeleni odpira svoja višnjeva sreča mehkim poljubom jesenega sonca. Da je iluzija počasi popolnejša, se od časa do časa oglasi iz grmovja kratek boječ ptičji spev. To so pač nasneli sličici, ki jih je na novem poletu proti jugu za najdi dne pridržala beautifull. Ce bi nas praktike ne učile ugače, bi mislili, da je pe-

Dnevi pa so v tej sezoni kralj in kraljica se zvečeri. Nenadno dolg sprehod po parku me utrudil in začelom si oddih na kakšnega okrepčila. Stopim znanu gostilno, kjer naletim na skupino gozdnih kokoši, ki so v popoldanski vročini lenarile pod smrekami ali se kopale v prahu gozdne stezice, sem marsikatero poslal v večna lovišča oziroma v kuhinjo Seliškarjeve mame.

"Oh, Seliškarjeva mama, to vam je bila kuharica! Takih je malo, če sploh kaj na našem severu. Divjačina vseh vrst je bila v njenih umetniških rokah material za čudež. Prav tako božansko je znala pripraviti produkte domačega vrtu: kolerabu, pesu, krompir, korenček, grah, solato, stročji fižol itd. Minnesotska zelenjava je že sploh nenavadno sočna in okusna, ker se razvija v primerno vlažnem ozračju in ker v dolgih sončnih urah severnega poletja izredno hitro raste. Svežih rib iz čistih jezerskih vod je bilo na preostajanje, za mlekarško stran pa je skrbela rdeče marogasta čada Bessie, ki je imela vso v tem skupini bankete v sočnem poletnem zelenju, katero ji je segalo čez kosmati hrbet.

"Moja začasnina gospodinja, Mrs. Seliškar, je bila že v letih in precej naglušna, toda zgornjona in živahnina kot dvajsetletna deklinja. V razgovoru je včasih zasolila kako tako originalno, da je kar sapo vzel celo takim, ki smo si domisljali, da smo videli mnogo Amerike in sveta. Brez dela ni bila nikdar. Ce se ni ukvarjala s kuhinjskimi in hišnimi posli, je delala na vrtu ali pa je šla v gozd nabirat maline in borovnice. Posebno v zdravilno moč borovnic, svinčnih in posušenih, je verovljeno. V veliki zelenki je imela vedno domače medicine: žganje, v katerem so bile namočene borovnice. Takrat, kakor že omenjeno, je v deželi gospodarila prohibicija, in take medicine so bile res medicine. Včasih jih je kako čašico prodala, toda večoma je brezplačno "tritala" z njimi hišne prebivalce in zanesljive goste. Kadar mi je bila lovška sreča naklonjena, da sem iz gozda prinesel par divjih kokoši, me je vselej povabila: "Zdaj boš pa enega, Tone, kaj ne?" In kdo bi se bil branil takih medicin v časih prohibicije, posebno, če je prišel iz gozda!

Pogovori naše skupine se sušijo v vsem mogočem. Natakar donaša pivo — saj je Zahvalni dan. Pa se domisli eden družbe, da bi si za izpremočno privočili kaj boljšega. Kateri se branimo, toda končno se damo pregovoriti, saj je Zahvalni dan. Eden naročilandy, drugi whisky, tretji gin. Vsak po svojem okusu. "Ali ni čudno," pripomnim, "kako si zdaj izbiramo, kaj tekmo probicije je bilo pa dobro, in kako dobro? Še medicine nam je bil munšajn. Torej bi rekel, da mi je enkrat vpletel kdo, kje in kako, pa jem začel pripovedovati: "Bilo je pred leti, ko je bila alkoholica še mlada, polna amfetamin domisljavosti. Nekako eden julija me je bilo zaneslo v severno Minnesota. Takrat se je naša severna zvezda vsem svojem sijaju. Dnevi so kralj v tistih krajih vsaj eno daljši kot nižje proti jugu, saj pa mchke kot žamet in načene z biserno roso, v kateri se raztopile tisočere vonjavje, gozda in jezerskih obal. Epo je tam v tisti sezoni, in, kar ima čas, se kar ne more smotriti iz mehkih prelesti dejavnosti severnega sija. In jaz sem kralj imel dosti časa, denarja le bolj za sproti, toda ni-

kakih skrb in odgovornosti. Ustavil sem se pri že od prej znani Seliškarjevi družini, kjer sem bil takoj sprejet za začasnega boarderja. Poletna hiša ali vila te družine stoji ob jezeru White Iron, nedaleč od mesta Ely. Tam so mi odkazali prenocišče na zračni verandi, skrbno zamreženi proti komarjem. V ozadju hiše je bilo nekaj malih gospodarskih poslopij, nato pa izredno sočen zelenjadni vrt, še nedavno iztrgan tipični minnesotski divjini. Konci ograjenega vrtu je gospodar postavil lično pikniško mizo s klopico, v neposrednem ozadju katero se je začel gozdni brez in smrek. Pri tisti mizici sem presedel marsikatero popoldansko urico, včasih kaj čital, včasih pa tudi kaj pisal. Seveda, takrat sem pisal za zavavo, kadar me je veselilo, ne kot zdaj, ko mora človek pisati, če je razpoložen ali ne.

"Tisti, ki trdijo, da bi brez dela ne mogli živeti, ker bi jim bilo dolgčas, ne vedo kaj govočijo, ali pa niso moje sorte. Jaz sem tam preživel par solidnih tednov v idealnem brezdelju, nekako tako, kot pravijo, da živi bog na Francoskem. (Tista rečenica se nedvomno nanaša na čase pred vojno). S postopanjem ob jezeru, na obali katerega se je bilo prav takrat začelo razvijati živahnino letovišče, in s še bolj navdušenim postopanjem po duhetečih gozdnih sencah, sem brez truda in napora pregnal vsak oblaček dolgočasja. V gozd s seboj sem vselej vzel lahko puško risanko 22. kalibra, kaj za pušiti in včasih kaj za čitati. Puška mi je bila kot nekaka tovarišica. Ne da bi mi bilo kaj posebno dobiti za lov, toda če sem naletel na skupino gozdnih kokoši, ki so v popoldanski vročini lenarile pod smrekami ali se kopale v prahu gozdne stezice, sem marsikatero poslal v večna lovišča oziroma v kuhinjo Seliškarjeve mame.

"Oh, Seliškarjeva mama, to vam je bila kuharica! Takih je malo, če sploh kaj na našem severu. Divjačina vseh vrst je bila v njenih umetniških rokah material za čudež. Prav tako božansko je znala pripraviti produkte domačega vrtu: kolerabu, pesu, krompir, korenček, grah, solato, stročji fižol itd. Minnesotska zelenjava je že sploh nenavadno sočna in okusna, ker se razvija v primerno vlažnem ozračju in ker v dolgih sončnih urah severnega poletja izredno hitro raste. Svežih rib iz čistih jezerskih vod je bilo na preostajanje, za mlekarško stran pa je skrbela rdeče marogasta čada Bessie, ki je imela vso v tem skupini bankete v sočnem poletnem zelenju, katero ji je segalo čez kosmati hrbet.

"Moja začasnina gospodinja, Mrs. Seliškar, je bila že v letih in precej naglušna, toda zgornjona in živahnina kot dvajsetletna deklinja. V razgovoru je včasih zasolila kako tako originalno, da je kar sapo vzel celo takim, ki smo si domisljali, da smo videli mnogo Amerike in sveta. Brez dela ni bila nikdar. Ce se ni ukvarjala s kuhinjskimi in hišnimi posli, je delala na vrtu ali pa je šla v gozd nabirat maline in borovnice. Posebno v zdravilno moč borovnic, svinčnih in posušenih, je verovljeno. V veliki zelenki je imela vedno domače medicine: žganje, v katerem so bile namočene borovnice. Takrat, kakor že omenjeno, je v deželi gospodarila prohibicija, in take medicine so bile res medicine. Včasih jih je kako čašico prodala, toda večoma je brezplačno "tritala" z njimi hišne prebivalce in zanesljive goste. Kadar mi je bila lovška sreča naklonjena, da sem iz gozda prinesel par divjih kokoši, me je vselej povabila: "Zdaj boš pa enega, Tone, kaj ne?" In kdo bi se bil branil takih medicin v časih prohibicije, posebno, če je prišel iz gozda!

Prijatelji, tiste dragocene pičače, čeprav je bila munšajn, se bom z odličnim spostovanjem spominjal, dokler bodo moja usta znala razločevati med rajo in vodo."

TO BO SE DIMA

Tobačne tovarne v Združenih državah so v letu 1939 proizviale 170 tisoč milijonov cigaret, to je sedem tisoč milijonov več kot v prejšnjem letu.

"Seliškarjeva mama zdaj že

nekaj let počiva na elyškem mirovoru, kjer ji šušte uspavanjo zeleni smrek in bele breze našega severa. Morda ji krasil gošči lep spomenik; ne vem. Toda med tistimi, ki so blagoženo pobliže poznali, ji je ohrazen lep spomenik kot ga moreno izklesati kamnosek. Spominjajo se je kot materinsko dobro žene, skoro pretirano delevne, tipično originalne ter neprekosljive v kuharskih umetnostih.

Poznega popoldne po večerji, ko sem ugibal, če bi si še prišel kratek izprehod ob jezeru, ali bi stopil še malo v gozd, je prišel v vas rojak, ki je takrat zavzemal mesto managerja tamkajšnjega letovišča. Prinesel je culico debele poletne redkve in je naprosil Seliškarjevo mamo, da nam jo pripravi z jeho vrtu in oljem za povečerko. Gospodinja je bila za take usluge vedno pripravljena, mi se pa okusne redkve, z domačim kruhom, tudi nismo branili. Za naček nas je gostitelj še "trital" z nekaj steklenicami "near beer." Nekaj pozneje sem zakrmil proti prideljalni ob jezeru, da dam nekaj zasluziti tobačnemu trustu. Na zamreženi verandi prodajalne je prišel nekaj sedel nekaj skupin letoviščarjev, ki so srkali mehke pijače ali pa lizali sladoled. Med njimi sem opazil tudi Horvatovo družino, katero sem poznal še iz časov mojega bivanja v Chicagu. Povabilo so me, da prisredim, in vabilo z nekaj drugo zato, da ne bi koga zbuloval. — Tisti, ki trdijo, da bi brez dela ne mogli živeti, ker bi jim bilo dolgčas, ne vedo kaj govočijo, ali pa niso moje sorte. Jaz sem tam preživel par solidnih tednov v idealnem brezdelju, nekako tako, kot pravijo, da živi bog na Francoskem. (Tista rečenica se nedvomno nanaša na čase pred vojno). S postopanjem ob jezeru, na obali katerega se je bilo prav takrat začelo razvijati živahnino letovišče, in s še bolj navdušenim postopanjem po duhetečih gozdnih sencah, sem brez truda in napora pregnal vsak oblaček dolgočasja. V gozd s seboj sem vselej vzel lahko puško risanko 22. kalibra, kaj za pušiti in včasih kaj za čitati. Puška mi je bila kot nekaka tovarišica. Ne da bi mi bilo kaj posebno dobiti za lov, toda če sem naletel na skupino gozdnih kokoši, ki so v popoldanski vročini lenarile pod smrekami ali se kopale v prahu gozdne stezice, sem marsikatero poslal v večna lovišča oziroma v kuhinjo Seliškarjeve mame.

"Po par urah nemirnega spanca pa me prebudi silno zavijanje v želodcu. Pa sem se domisli: redkev, near beer, ice cream in voda! Ni čuda, da so se stepili in povzročili pravo revolucijo v notranjosti dežele! Krčil sem se in zviral na postelji in skušal zaspiti, pa ni šlo. Pet ali deset dolarjev bi bil takrat rad dal za kozaček žganja. Toda gospodar in gospodinja sta v sosedni sobi trdno spala, kar je pričalo njuno enakomerno dihanje. Buditi ju zda bi bilo greh. Kaj storiti? Revolucija v želodcu je divjala z neznamjanjo furijo naprej, da sem postajal kar desperaten. In v tej sili sem se odločil, da vzemam postavo in zdravljenje v lastne roke. Po prstih sem se splazil v družinsko sobo do omera, pod katero sem vedel, da se skriva steklenica rakije z namočenimi borovnicami, nalil si pri luninem svitu velik kozarec z žganjem medicin in ga izpraznil v dušku. Revolucionarje v želodcu je ta strategična poteza tako panala, da so takoj sklenili premirje. Ko sem se prebudil, so se okoliške smrek in breze že kopale v jarkem dopoldanskem soncu.

"Pri zajtrku sem se gospodini skesano izpovedal moje pregrehe, jo prosil oproščenje za mojo žganjarsko predprznost in položil pred njo bankovec, da si zaračuni, kar je prav. Toda Seliškarjeva mama se je samo materinsko nasmejala ter potisnila bankovec predme nazaj, rekoč: "Prav si storil! In nič ne boš plačal, samo da je pomagal!"

"Prijatelji, tiste dragocene pičače, čeprav je bila munšajn, se bom z odličnim spostovanjem spominjal, dokler bodo moja usta znala razločevati med rajo in vodo."

Naslednjega jutra me je prodobilo sumenje pred kočo — nekako kratek izprehod v Združenih državah so v letu 1939 proizviale 170 tisoč milijonov cigaret, to je sedem tisoč milijonov več kot v prejšnjem letu.

Victor J. Valjavec:

Božična ali pa novoletna storija

V maju t. i. napisal sem storijo o "hotelih in prenociščih," katero je tovariš uređenil "Nove Dobe," seveda objavil. Ker pa je bila nekako predolga, tako da bi jo moral nadaljevati v naslednjem tednu pod rubriko "dalje prihodnjic," moral sem konec ali "rep" te storije prihraniti za objavo pod zgorajšnjim naslovom. In to je storija o najpričutnejšem "mujem" hotelu, v katerem sem stanoval in živel tekom mojih potovanj širom naše republike.

*

Bilo je to v našem divenem Kentuckyju, in sicer v novembra — torej nekako v predzimskem času. In vsled tega je to vsekakdo "božična" storija: dokaj zanimiva — in žame nepozabna.

Potoval sem od vasi do vasi v gorovju Appalachian—deloma v Kentuckyju, deloma v North Carolini. In tako sem prišel — (potoval sem službeno z RFD poštним selom) — v gorovje Bloody Mountains. In v vseh Združenih državah, ni naselja, kjer zamore človek živi v celoti, nego baš tam, v Bloody Mountains, — kajti — \$100.00 v žepu pomeni in velja baš toliko, kakor 100c, kajti niti prve, niti druge svote ni mogoče zapraviti oziroma potrošiti. — Tam v naselju C... žive najgostoljubnejši ljudje na vsem svetu, ako se jih ne razzali. Tam ni niti enega radio, ne avtomobila in niti enega turista. In malo dalje proti jugu so se pragozdi, kjer domačini streljajo tujece brez vsakega razloga, samo da vidijo, kako človek pada, kadar ga pravilno pogodi. Tam tudi še nikdo ni uničeval stoletna drevesa, — in to je prav Kentucky. Bilo je zvezec, ko sem dospel v C... ki je "mesto" lesnih koč — brez cerkve in prideljalnice. Pred prvo kočo stal je dokaj velik "vaščan," in sem ga vprašal, kako se imenuje to naselje. "C...", dejal je, in pri tem plunil svojo "čikovino" načrnost pred me, in me vprašal, da kod prihajam, in kaki so moji posli. — "Od Bloody Mountains," mu odgovorim. "Tam so lepi kraji," odgovori, "toda takrat te ljudje ne bodo spoštovali, aki ne znaš streljati in pridelati nekajko koruze; tudi se moraš brigati le za twoje posle. In ženske moraš putiti v miru, kajti teh nimamo preveč na razpolago."

Dejal sem mu, da se ne brijam za ženske, in potem sem ga vprašal, ako zamorem dobitti katero kočo, kjer zamorem stanovati. Dejal mi je, da ni niti ene koče na razpolago v celem naselju, in da v naselju tudi ni niti enega gospodarja, ki bi dovolil, da prenovečem v njegovem kocu, oziroma blizu njegove žene. Povedal mi je, tudi zaupno, da naslednjega dne bodo zgradili njegovi sosedje povsem nov "hotel," kjer lahko počenem kar-koli, in da tekmo v njem bo vse bolj. Čeprav ni bil zdravnik, niti je moral večkrat v Ljubljano preživljano župo. Čeprav ni bil zdravnik, je pa bil mojster pred sodniki, ker vedno, kadar je bil zaprt, je bil samo do obravnavne, pri obravnavi je bil pa oproščen in to se je ponavljalo skoraj vsako leto. Doli v Cerknico ni nikdar hodil, čeprav je blizu, ampak sedaj pojdim k "vraču."

Deseti dan mojega bivanja v C... sem odpotoval, kajti onega, ki sem ga istkal, nisem našel. Odpeljal sem se v Smoky Mountains, oziroma v Asheville, N. C.; od tam sem potoval 130 milij proti izoku v Greensboro, N. C., potem v Washington, D. C., in tretji dan sem dospel domov — v God's Country, N. J.

domaćinov, ki so pripeljali voz deska in za stavbo potrebnega lesa. Lastnik voza me je vprašal, kje naj postavijo moj "hotel." Pokazal sem jim prostor kakih 50 yardov bližje gozda, kamor so potem odpeljali les in takoj pričeli žagati deske in kolce. — In zvečer je bil "hotel" postavljen. Celo razpokline na deskah so zamazali z ilovico in postavili so tudi kameniti dimnik na steni koče in v koči so zgradili kamenito ognjišče — vse to tekom enega samega dneva. Njih vodja mi je potem dejal, da mizo in klop lahko sam napravim iz ostankov desk in kolov. Vprašal sem jih, koliko stane njihov trud, pa so bili užaljeni, in so dejali, da sosedje morajo eden drugemu napraviti usluge in da morajo eden drugemu pomagati.

V tem hotelu sem preživel devet dni, in priznati moram, da nikjer na svetu ni bila jed tako poceni, kakor v C... : na nekaterih drevesih je bilo kar po dvajset do trideset veveric; na travni v gozdu je bilo vse polno zajev; srne so skakale na vseh straneh "hotela" in vsakih par minut je priletel kak fazan v sredino naselja. Domačini imajo tudi svoje polje, kjer pridejo nekoliko koruze v krompirju za medsebojno porabo. Kruzo potem spremene v whiskey, — tako da tam nikomur prav ničesar ne manjka, kajti tam raste tudi tobak. — Lekarna je tem srečnim ljudem nepoznana, kajti vsa zdravila rasejo v gozdu: ako je kdo zaprt, skriva se v tem naselju je bilo vse divno urejeno. Vstali smo ob petih zjutraj; tekmo pripravljati: odklicati, skriva se v tem naselju je bilo vse div

Vladimir Lerstik:
Legenda o ponižnem
vojaku

Veselo božično povest sem hotoval napisati, pa mi je takisto, kakov da bi bilo vseh veselih povesti konec. Dandanes, ljudje krščanski, ni čas za ganljive istorije o izgubljenem sinu, ki se na sveti večer spokorjen vrne pod rodno streho; o zaljubljenih, ki se najdeta ob prižani smrečici, o bogatinu, ki se mu v božični noči otaja trdo sreco...

Dandanes so človeku vse drugačne reči na misli. Kazalec se pomika od ure do ure, in mili joni srce trepečejo: Katera je moja? Dan se utrinja za dnem, in narodi te zemlje jih štejejo: Kateri je naš?

Zato velja danes na vsem širokem svetu samo ena zgoda: tista, ki sem vam jo sklenil povediti, če bom znal.

Zivel je fant, moj Bog, kakšen neki: takšen, kot jih je na stotine, na tisoče, na milijone. Niti ni bil zelo pameten niti ne zelo neumen, dober in slab gresen in potčesen je bil, tako slišim, ravno za domaćo rabo. Skrbel je za mater, hodil k dekle, oral njive, sejal, kosił in vozil, pokladel živini in skraka, opravljal svoje delo kakor toliko drugih ponižnih ljudi. Kjer so se tepli, je odrinil svoj del, in kadar sta bili jed in piča na mizi, se ni upiral; bogekaj drugega tako ni imel.

Nic dosti ni poslušal, ko so ljudje ugibali, da se gode na svetu hude reči in da utegne biti kralju še huje. Po sebi je vedel, da ima vsaka hiša sama s seboj več ko dovolj skrbi; kdo bi le utegnil premisljevati, kaj bo komu vzel in koga si bo podvrgel?

Zato je tem bolj ostrmel, ko je na dan pred božičem židane volje prinesel mah iz gozda in našel mater prepadeno in vso vas naroči in so mu povedali, da morajo fantje, može in konj takoj k vojakom: vojna bo, sovražnik se bliža meji in treba je braniti deželo.

Mati je jokala, dekle je jokala, vse matere in žene in dekleta in sestre so vekale in trepetale, in mali otroci, ki se niso razumeli, kaj je to, so prestrani lovili očete in brate za hlačnice. Fant je v trenutku premisil, za kaj gre, ne do drega, samo na pol, kolikor je v naglici utegnil, potem pa razkačen vrgel mah v kot in zaklel, da je kar blisnil po mračni veži in je mati od groze prenehala z jokom.

Zaklel je, šel je pa le, kajti bil je ponižen fant, vajen po korščine in reda. Pustil je sveti večer in jaslice in jokajoči mater in obupano dekle, odvezal rjavca in pramo in odjahal, namesto k polnočnicam, z drugimi moškimi vred v mesto k polku. Pot je bila dolga, in dalj ko so jahali, dalj je premisiloval in huje mu je bilo. In ko so prihajali v mesto, je bilo že skrajni čas, kajti sovražnik je stal tik ob meji in polk se je pripravil za odhod.

"Janez, Janez," je vprašal stotnik, ko je zagledal fanta, "kaj se držiš, kakor da bi bil Bogu pelin popasel, in kaj so ti oči tako rdeče?"

Fanta je bilo sram, a se je vendar ohrabril in rekel:

"Pokorno javljam, gospod stotnik, da to ni prav. Mater sem pustil doma, brez žive duše, ki bi ji pomagala, in če bi na kak način..."

"Janez, Janez," mu je stotnik strogo segel v besedo, "tvoja mati je samo tvoja mati, a domovina, ki te kliče, je mati vseh mater in vseh njihovih otrok. Ta je tista, ki moraš zdaj misliti nanjo."

"Pokorno javljam, gospod stotnik," je fant še pojizkusil, ker mu sreči ni dalo odnehati, "dekle imam, ki sva se mislila pred pustom vzet, in zelo se

bojim, da mi je ne bi kdo premotil."

"Janez, Janez, deklet je dovolj na svetu," je stotnik odrezal, "in če to izgubiš, tri druge dobisi, svoboda pa je samo ena. Kakšen tič pa si, da bi se za babo v sužnost prodal? Hej, dajte mu Iujibico, ki je do smrti zvesta, dajte mu svatovsko sunknjo in pražnji klobuk na glavo!"

"Če ni drugače, naj bo," si je mislil ponižni fant in ubogljivo zvezel v vojaško sunknjo, ki je bila enako sivkastorjava kakor ilovica na domači njivi, se pokril z jekleno čelado in vzel puško, ki so mu jo dali, novo puško s cevjo iz črnega jekla, in si jo obesil čez ramo. In komaj je bil tako storil, ga je minila vsa žalost za materjo in dekletom in domom, in vsakršna druga misel v njem se je umaknila občutku, da ne more več odložiti ne sivkastorjave sunkne ne jeklene čelade ne puške, ki nosi, ampak da mora ubogati, kakor vsi tovariši in ostati z njimi do konca.

Ponižni voják je stopil v vrsto, rogovci so zapeli, bobni zapotopali, polk je krenil na pot, in ko je korakal iz mesta, je z močnimi, hripanimi glasovi zavzdignil pesem:

"Mati je moja siva planina—brate ti moj!
 Žena je moja puška jeklena—brate ti moj!
 Deca so moja drobne svinčenke—brate ti moj..."

ali tako nekako, saj je vojaških pesmi povsod na svetu obilo, in vse so druga drugi nalik.

Tudi ponižni voják je korakal in pel. Zdela se mu je, da ni več on sam, ampak člen v telesu težke bronaste kače, ki se hudovali vali skozi sneg in mraz. Skrb, kaj bo tam, kamor gredu, ga ni vznemirjala. Karkoli ga je čakalo, je čakalo prav tako vso silno množico mož, ki so bili z njim, in voják si ni mogel zamisliti nevarnosti, ki se ob njih ne bi razbila, kakor se buhkriva razprši ob skali.

Prišli so v rove, ko je boj že divjal. Mah na mah so odbijali trume človeških bitij v podobnih nekaznih plaščih in s podobnimi čeladami na glavah, in razlika je bila samo v tem, da so oni pri naskoku drugače kričali in drugače stokali v mukah svojih ran. Ponižni voják je zvesto delal to, kar so delali vse, meril, prožil, se potuhoval pred granatami, se skrival letalom, naskakoval, lučal bombe in suval z nožem v živo meso. Prav pa prav mu je bilo nasprotnikov žal in časih je ugibal, kaj neki porek materje in dekleta tistih, ki so obležali pred njegovim zakonom, da ne vstanejo nikoli več. A še bolj jasno se je zavedel tega, da "oni tam" ne smejo naprej. Te misli je bilo ponižnega vojaka huje strah kakor smrti, ki je kosila daleč na okrog. Bil je kosmat kakor zver, blaten, smrdč od nesnage in poln uši, toda vse je vdano prenašal, ker je bilo tako zapovedano in ker je čutil, da ne more biti drugače.

Minila je zima, prišla je ponmad in spet jesen in zima in spet pomlad. Boji so postali čedalje hujši. Mnogo tovarišev je bilo že mrtvih, mnogo so jih bili ranjenih odpeljali nazaj, spet in spet so prihajale nove čete, tudi sovražnikov je bilo vse več in več. Vojaku je bilo vroče od ponosa in hkratu nekam tesno. Takisto mu je bilo, kakor da bi stal živ pred Njim in držal roko ob čeladi.

"Pokorno javljam, Gospod Bog, da nisem vreden," je začel. "Kar sem storil, je bilo zapovedano, in ko bi ne bil storil, bi bil prasica in moja matter bi bila za sina sram. Če je bilo prav, kar stotnika pohvali, saj mora vsak čas priti!"

"Tudi stotnika poplačam," je rekel Bog, "a tvoja žrtev mi je najdražja, ker je bila najbolj vdana. Govori, kaj naj ti dam?"

"Fantje," so jim gororili časniki, "vse je na kocki. Mora jih razbiti, čeprav vsi poginem. Napravimo torej križ in udarimo kakor ljudje, ki so vrgli življenje od sebe!"

Pri teh in takšnih besedah je

marsikaterega zamrazilo, da sam ni vedel, kaj je, pogum ali strah. Ponižni voják pa si je vdareo zategnil pas, kreplekje stisnil puško in rekel:

"Če je tako, pa umrimo: Bogu v čast, duši v zveličanje in takisto, da ne bo sramote za našo vas. Jaz sem narod!"

Sam ni mislil, da bi bilo to kaj posebrega, a tisti, ki so ostali v povedali, pravijo, da v svojem življenju niso slišali bolj vzvišenih besed, kakor so bile te besede ponižnega vojaka. V knjigah so jih zapisali, v kamen vsekane se bleščijo na spomenikih, in mnogi trdijo, da so lepše in svetjejše od vseh izrekov vseh pesnikov tega sveta.

Stotnik, ki je stal tisti mah bližu vojaka, jih je bil slišal in mu je položil roko na ramo, kakor da bi ga hotel objeti.

"Janez, Janez," je rekel, "saj sem vedel, da si en fest soldat!"

In vsi tovariši so začutili, da je ponižni voják izrekel tisto, kar jim je bilo samim na jezik, in nihče ni bil več ne truden ne lačen in ne plah.

Malo pred zoro so zarjaveli topovi od jutrnje do večerne strani. Stotnik je negibno stal in štel zadnje zvezde in ko se je začrtal na slemenih gorā prvi svit in je ura kazala določeni čas, je kriknil povelje in prvi skočil iz rova. Skočil je prvi, a pred njim je bil zunaj ponižni voják, in vsi, kar jih je bilo, so za njima planili v smrt, ki je lačala naproti.

Boj je divjal iz ure v uro, pojemal in se spet razvnamel. In ko je solnce prispolo na vrnebo, je vidoval sovražne trume poražene in bežče.

Toda premnogo jih je bilo, ki niso s tega sveta gledali zmagе. Stotnik je ležal nekaj nadprej od rova, in spredaj, daleč tam na skrajnem koščku zemlje, ki je bila daviše v tuježi oblasti, je spal ponižni voják svoje poslednje spanje.

Spal je in hkrat bedel. V njegovem telesu ni bilo več življenja, a vendar nekako ni bil mrtve. Videl je svoj lastni blebi obraz, videl stotnikove prestreljene prsi, videl vse žive in nežive tovariše in nasprotnike. Marsikaj je videl in daleč je videl. Videl je mater, kako sedi siva in sključena za pečjo in suhih ustnicami šepeče molitev, in svoje dekle je videl, kako se drugemu hotljivo smehlja. Ponižnemu vojaku pa ni bilo za nič več hudo in ničesar več mar, saj je vedel, da drugače biti ne more.

In ko je tako gledal, se mu je zazdelo, da se odmika od vsega, daleč nekam v prečudno jasno bleščavo. Sredi te svetlobe je bil nebeski raj in v raju je sedel On, precej drugačen in še dosti lepši, kot so ga imeli načlanega doma v oltarju. Milostno je zrl na ponižnega vojaka in držal v rokah kristalen kelih, poln rdečega vina, in ponižni voják je vedel, da je to vino njegova srčna kri.

"Janez, Janez," je izpregovoril Večni, "dobре in meni dopadljive smrti si umrl. Tole je tvoja kri in po tej ponižni krvi bom razsolil pravdo. Povej, kaj si prosiš za plačilo!"

Vojaku je bilo vroče od ponosa in hkratu nekam tesno. Takisto mu je bilo, kakor da bi stal živ pred Njim in držal roko ob čeladi.

"Pokorno javljam, Gospod Bog, da nisem vreden," je začel. "Kar sem storil, je bilo zapovedano, in ko bi ne bil storil, bi bil prasica in moja matter bi bila za sina sram. Če je bilo prav, kar stotnika pohvali, saj mora vsak čas priti!"

"Tudi stotnika poplačam," je rekel Bog, "a tvoja žrtev mi je najdražja, ker je bila najbolj vdana. Govori, kaj naj ti dam?"

"Fantje," so jim gororili časniki, "vse je na kocki. Mora jih razbiti, čeprav vsi poginem. Napravimo torej križ in udarimo kakor ljudje, ki so vrgli življenje od sebe!"

Pri teh in takšnih besedah je

Bog, nikar me ne vzemi in ne besa."

Bog je vojaka čudno pogledal in videti je bilo, da mu prošnja ni všeč.

"Torej me nočeš gledati iz obličeja v obličeje?" je vprašal s strošim glasom.

"Pokorno javljam, pač, Gospod Bog, a saj bi imel samo sitnosti z menoj. Glej, pri soldatih sem dobroval moje dežele do sodnjega dne. Dnevi minevajo, noči uhajajo, on pa nevidno in neslišno koraka sem ter tja, venomer sem ter tja, in svareče gleda na to stran in grozec na ono. Le kdaj pa kdaj vrže oči na okrog, kakor bi se bal, da ga ne bi stotnik zadal, in se skloni do tal in rahlo, rahlo popravi žito, ki je zmešal vihar.

"Kaj naj torej storim s teboj?" je vprašal Vsemogočni in nagrabnici celo. "V pekel te jaz ne pustim, za nebesa pa sam pravši, da nisi."

"In kaj bi tam?" se je zavzel Gospod.

"Pokorno javljam, stražil bi! Kakor prej živ, bi še po smrti pazil, da se ne pritepe z one strani kak pasji sin, kak — vrag mu —." In ponižni voják je ob sami misli na kaj podobnega tolikanj divje pogledal in tolikanj grozovito zaklel, da so se oblaki zazibali in je več svetnic pri tisti priči omendelio in si je Gospod Bog z obema palcem zamašil ušesa. Pa ni bil nič hud Gospod Bog, še namuznil se je, čeprav zelo veličastno.

"Janez, Janez, zaradi tehle krvavih kapelj ti izpregledam," je dejal. "Bodi torej po tvojem in vrni se, odkoder si prišel, in zvesto stoj na straži. Pa kletve in kvante se mi odvadi, Janez, da bova prijatelja na sodnji dan!"

"Razumem, Gospod Bog!" je rekel ponižni voják in se po predpisih zasukal na peti. In ko je odhajal, so stali od božjega stola pa do nebeskih vrat v dveh vrstah vsi mrtvi tovariši s polkovnikom, stotnikom in skoraj vsemi častniki vred, in vse so mu salutirali. Zelo gajen je bil voják, milo jih je gledal, ko je šel mimo njih, trenci ali zinti se pa ni upal, da ne bi bilo zoper red in spoštovanje.

Dolga, dolga je morala biti pot v nebesa in nazaj, kajti ko se je ponižni voják vrnil na sveto.

je mesto, so bili vso rovi zasuti, vso grobovi zravnani in na zemlji, ki je bila takrat do pisanega sita krvi, je evela rdeča ajda.

Ponižni voják je ostal na straži, kakor si je bil izprosil za plačilo, in bo varoval moje dežele do sodnjega dne. Dnevi minevajo, noči uhajajo, on pa nevidno in neslišno koraka sem ter tja, venomer sem ter tja, in svareče gleda na to stran in grozec na ono. Le kdaj pa kdaj vrže oči na okrog, kakor bi se bal, da ga ne bi stotnik zadal, in se skloni do tal in rahlo, rahlo popravi žito, ki je zmešal vihar.

"Na njegovem grobu stoji graven lev z napisom:

Ponižnemu vojaku.

In nič:

Jaz sem moč in večnost te zemlje.

Ko so ga odkrivali, je imel slavnostni govor sivolas generali, ki je bil na dan vojakove smrti najmlajši podporočnik v polku. Neki pesnik, ki je bil tu tam, pripoveduje, da je v trenutku odkritja zagledal sredno množico prikazen, visoko kakor oblak, velikana v sivkastorjavem plašču, z jekleno čelado na glavi, z očmi ostro uprtimi preko meje in z nožem na puški nagnjenim, kakor za naskok. Ta velikan je bil duh ponižnega vojaka, ki varuje mir svoje dežele.

"Pokorno javljam, stražil bi! Kakor prej živ, bi še po smrti pazil, da se ne pritepe z one strani kak pasji sin, kak — vrag mu —." In ponižni voják je ob sami misli na kaj podobnega tolikanj divje pogledal in tolikanj grozovito zaklel, da so se oblaki zazibali in je več svetnic pri tisti priči omendelio in si je Gospod Bog z obema palcem zamašil ušesa. Pa ni bil nič hud Gospod Bog, še namuznil se je, čeprav zelo veličastno.

"Razumem, Gospod Bog!" je rekel ponižni voják in se po predpisih zasukal na peti. In ko je odhajal, so stali od božjega stola pa do nebeskih vrat v dveh vrstah vsi mrtvi tovariši s polkovnikom, stotnikom in skoraj vsemi častniki vred, in vse so mu salutirali. Zelo gajen je bil voják, milo jih je gledal, ko je šel mimo njih, trenci ali zinti se pa ni upal, da ne bi bilo zoper red in spoštovanje.